

Istraživanje mjerenja otpada od hrane u kućanstvu

Pripremljeno za: Ministarstvo gospodarstva i
održivog razvoja

14.09.2021.

GAME CHANGERS

UVOD I METODOLOGIJA

UZORAK

- Ispitivanje javnog mnijenja
- Slučajni, dvo-etapno stratificirani, reprezentativni uzorak kućanstava HR
- Veličina uzorka – 1000 kućanstava
- Ispitanik je osoba u kućanstvu koja je zadužena za pripremu hrane ili kupovinu za potrebe kućanstva
- Pogreška mjerenja je +/-3,1%

METODA

- Terensko istraživanje (CAPI) i on-line
- Datum: 7. ožujka do 23. lipnja 2021.
- Trajanje upitnika: 20 minuta
- Dnevnik: Bilježilo se bacanje hrane 7 dana u tjednu za svaki dan zasebno. Za potrebe mjerenja ispitanici su koristili digitalne vage.

UPITNIK

- Navike vezane uz „bacanje hrane”
- Navike vezane uz kupovinu hrane
- Korištenje plastičnog pribora i vrećica

Osnovni podaci o uzorku

		N	%
Total		1000	100%
Spol ispitanika	Muški	217	22%
	Ženski	783	78%
Dob ispitanika	Do 29 godina	174	17%
	Od 30 do 44	325	32%
	Od 45 do 59	273	27%
	60 i više	229	23%
Tip naselja	Selo	382	38%
	Grad	618	62%
Regija	Zagreb i okolica	266	27%
	Sjeverna Hrvatska	159	16%
	Slavonija	164	16%
	Lika i Banovina	85	9%
	Istra, Primorje i Gorski Kotar	129	13%
	Dalmacija	196	20%

		N	%
Total		1000	100%
Broj članova kućanstva	1 član	246	25%
	2 člana	256	26%
	3 člana	188	19%
	4 člana	173	17%
	5 i više članova	137	14%
Prihodi kućanstva	Do 4000 kn	167	17%
	4001-8000 kn	273	27%
	8001-11000 kn	186	19%
	Više od 11000 kn	229	23%
	Ne zna/Odbija	145	14%

Rezultati istraživanja

Količina bačene hrane

Prosječna izvagana količina hrane u kućanstvu u 7 dana = 3746 g

Prosječna izvagana količina hrane u kućanstvu u 7 dana iskorištena za prehranu životinja = 880 g

Prosječna izvagana količina hrane u 7 dana bačena u odvod po članu kućanstva = 127 g
Godišnje = 26 673 tona

U izračun koliko se hrane baca ne ulazi hrana koja je iskorištena za prehranu životinja. Tako da je od ukupne izvagane količine hrane oduzeta hrana koja je iskorištena za prehranu životinja.

Prosječna potrošnja po osobi računa na način da se ukupna masa dobivena u svim kućanstvima podijeli s sumom članova kućanstva. Prosjek = suma (grama po kućanstvu) / suma (broj članova kućanstva). 1031g tjedno = 2865790g po kućanstvu tjedno / 2780 članova kućanstva (približno 53,6 kg godišnje).

Projekcija količine bačene hrane u RH se dobiva na osnovu izračunate potrošnje po osobi te se množi s brojem stanovnika u RH.

Raspon količine bačene hrane kreće se od nula (5 kućanstava je svu bačenu hranu iskoristilo za prehranu životinja), do maksimalno 20017 g.

Bačena hrana po kućanstvu = 2866 g

Bačena hrana po članu kućanstva = 1031 g

Jestivi dio hrane po članu kućanstva = 413 g

Broj osoba u RH = 4 036 355

Ukupna količina bačene hrane u RH na razini godine = 216 345 tona

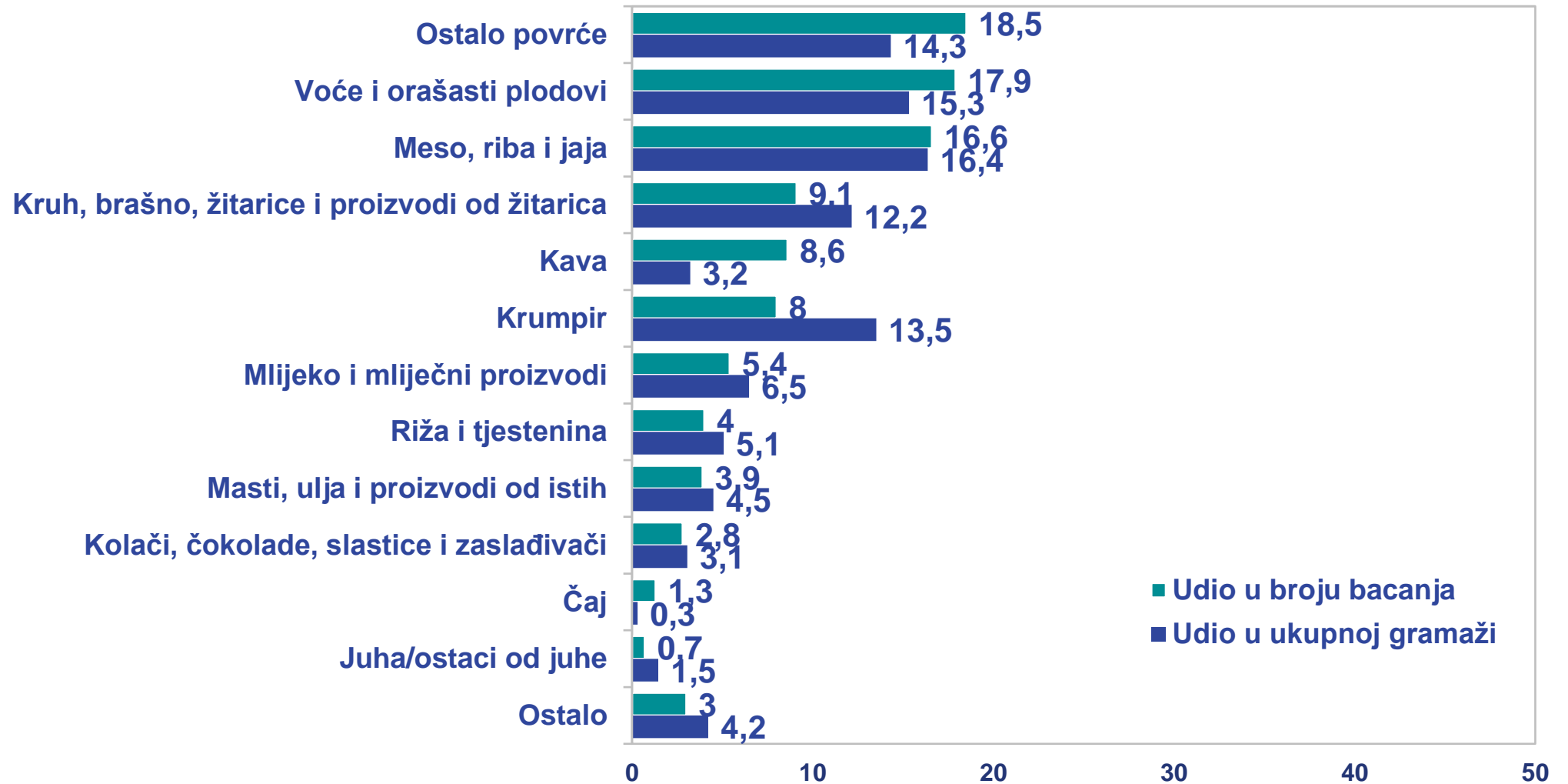
Ukupna količina jestivog dijela hrane u RH na razini godine = 86 726 tona

Količine bačene hrane prema pojedinim karakteristikama kućanstava

		N	Bačeno grama tjedno	Bačeno grama tjedno po članu kućanstva
Total		1000	2866	1031
Broj članova kućanstva	1 član	246	1843	1843
	2 člana	256	2891	1446
	3 člana	188	3138	1046
	4 člana	173	3061	765
	5 i više članova	137	4032	722
Prihodi kućanstva	Do 4000 kn	167	2235	1460
	4001-8000 kn	273	2698	1112
	8001-11000 kn	186	3246	1036
	Više od 11000 kn	229	3231	876
	Ne zna/Odbija	145	2842	948

		N	Bačeno grama tjedno	Bačeno grama tjedno po članu kućanstva
Total		1000	2866	1031
Vrt	Da	481	2763	905
	Ne	519	2961	1172
Okućnica	Da	568	2740	918
	Ne	432	3031	1208
Kućni ljubimci	Da	542	2738	906
	Ne	458	3017	1210
Domaće životinje	Da	176	2034	636
	Ne	824	3043	1131
Kućno kompostiranje	Da	427	2734	913
	Ne	573	2964	1131
Tip smještaja	Stan	373	2970	1233
	Kuća	624	2801	933

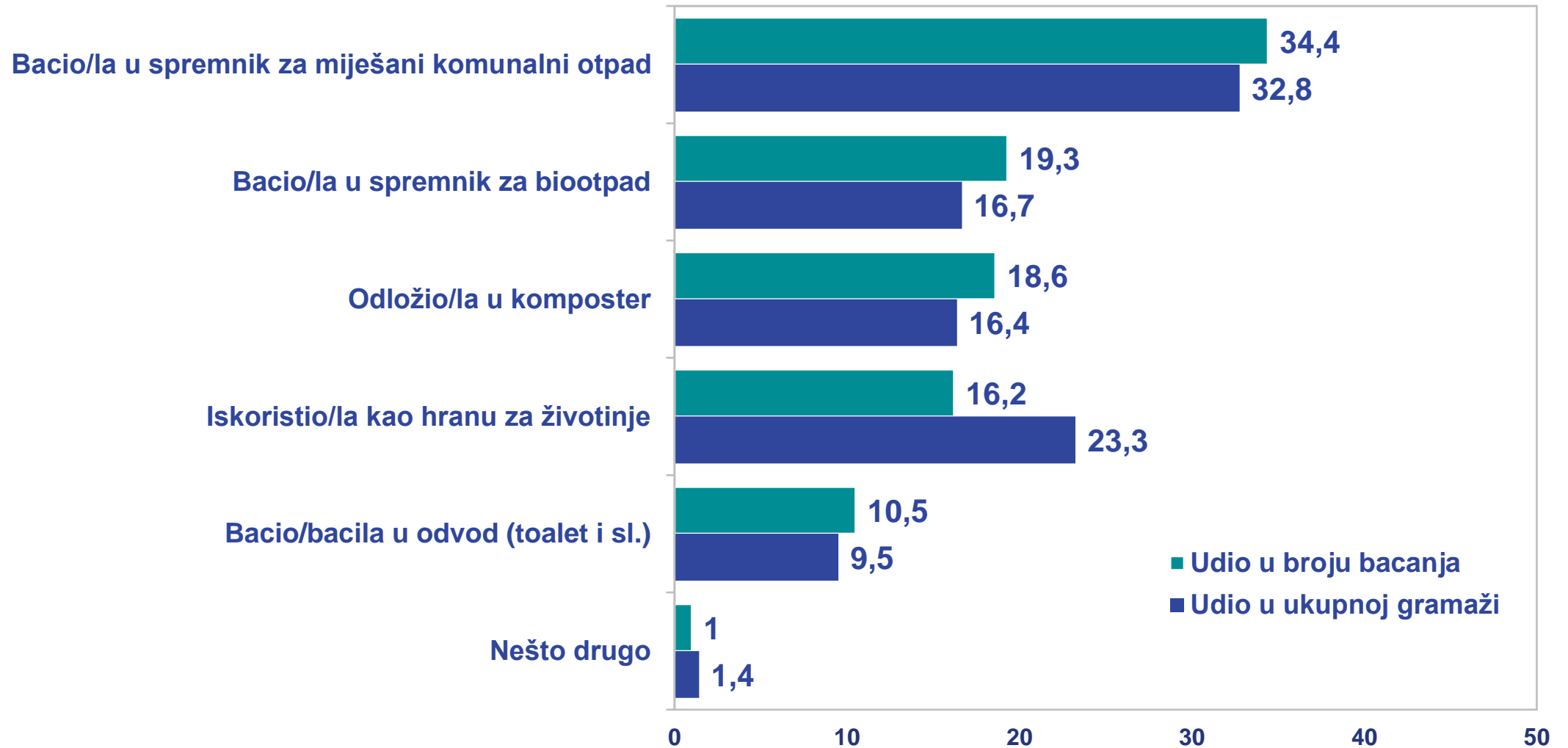
Kategorije bačene hrane iz Dnevnika

Uzorak: Svi zapisi iz Dnevnika uključujući i hranu namijenjenu za prehranu životinja

Pitanje: Kategorija hrane

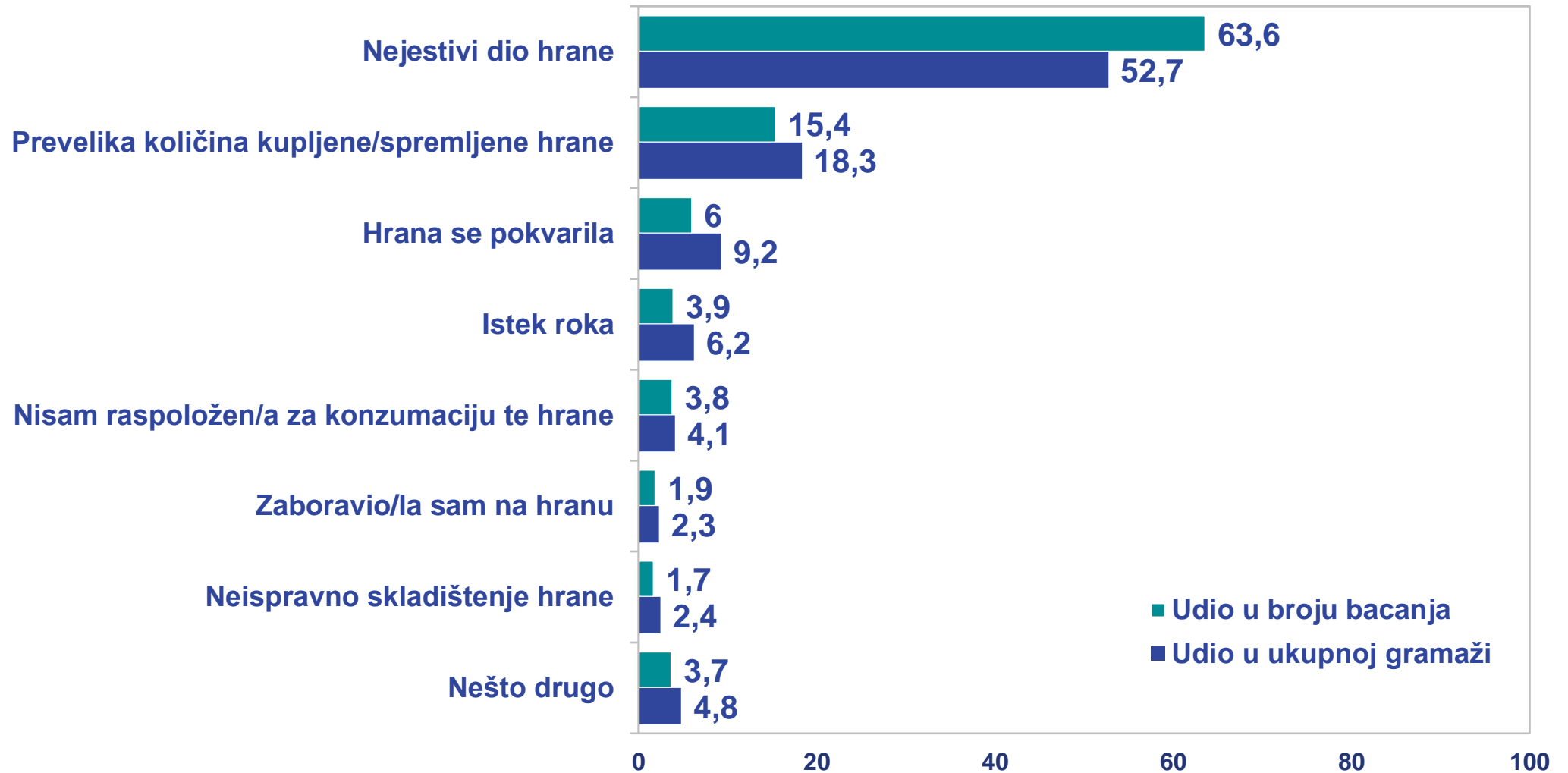
Postupak bacanja hrane iz Dnevnika

Uzorak: Svi zapisi iz Dnevnika uključujući i hranu namijenjenu za prehranu životinja

Pitanje: Kako ste postupili s otpadom od hrane?

Razlozi bacanja hrane iz Dnevnika

Uzorak: Svi zapisi iz Dnevnika uključujući i hranu namijenjenu za prehranu životinja

Pitanje: Kako ste postupili s otpadom od hrane?

Vrsta stambenog objekta

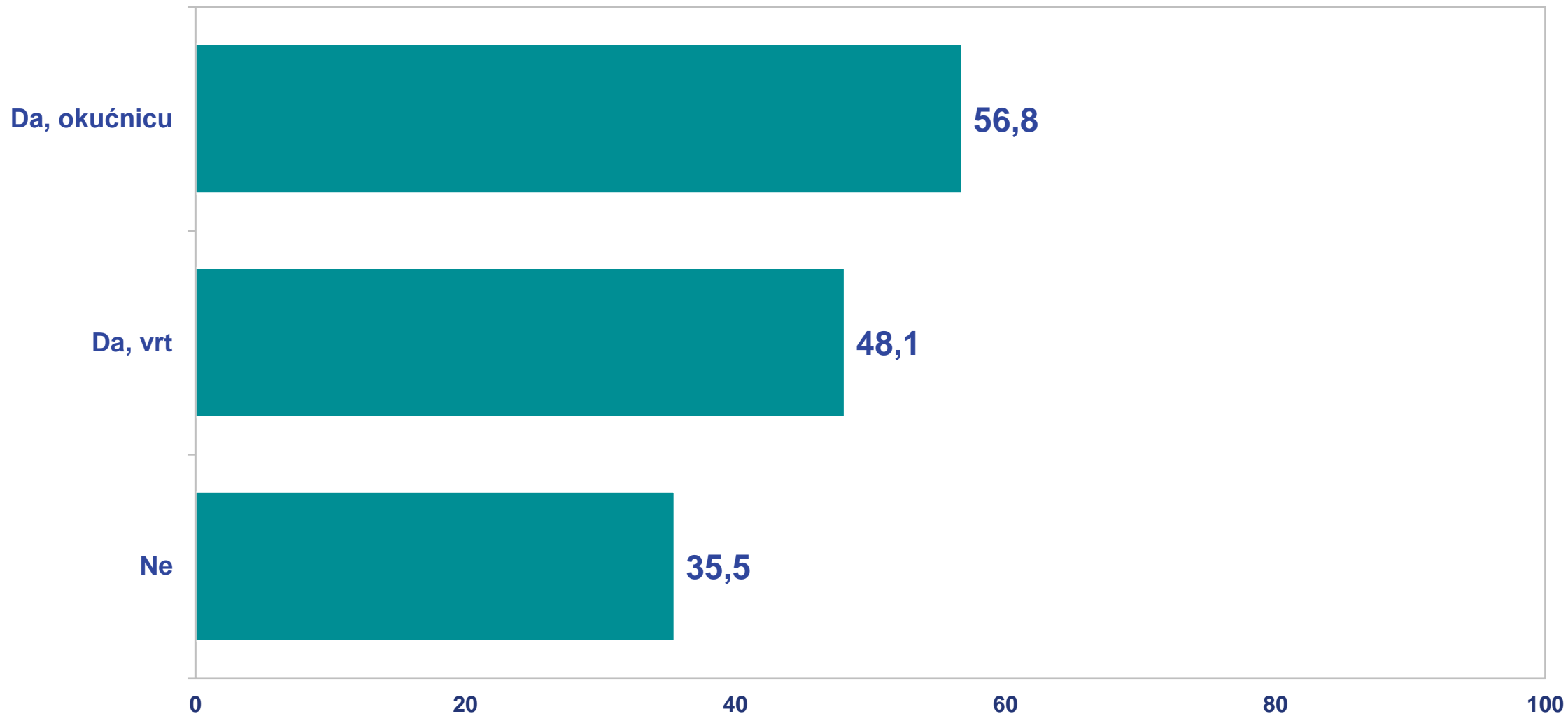
- U stanu (uključujući stan u višestambenim zgradama, dvojnim objektima i dr.)
- U kući
- Nešto drugo

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U kojoj vrsti stambenog objekta živite?

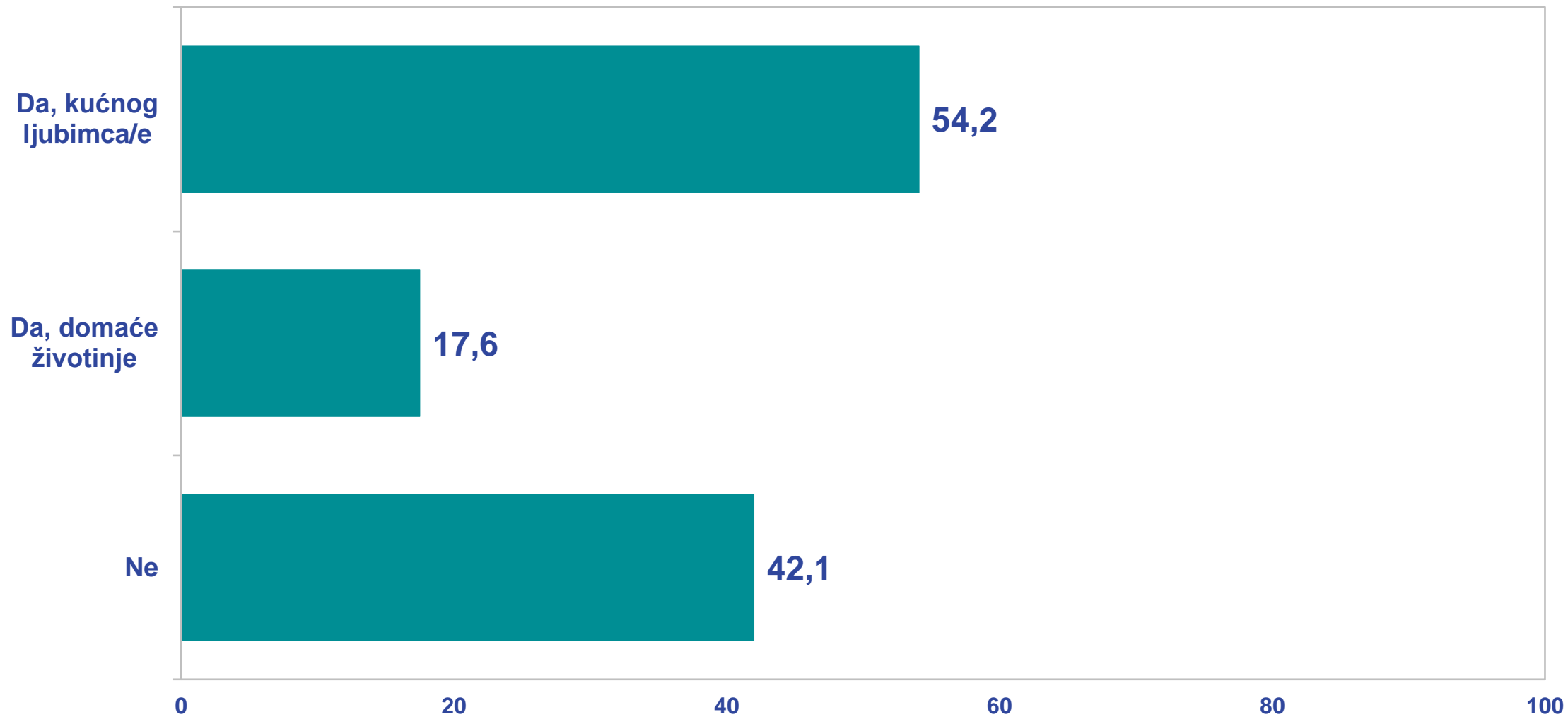
Vrt i/ili okućnica

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Imate li vrt ili okućnicu?

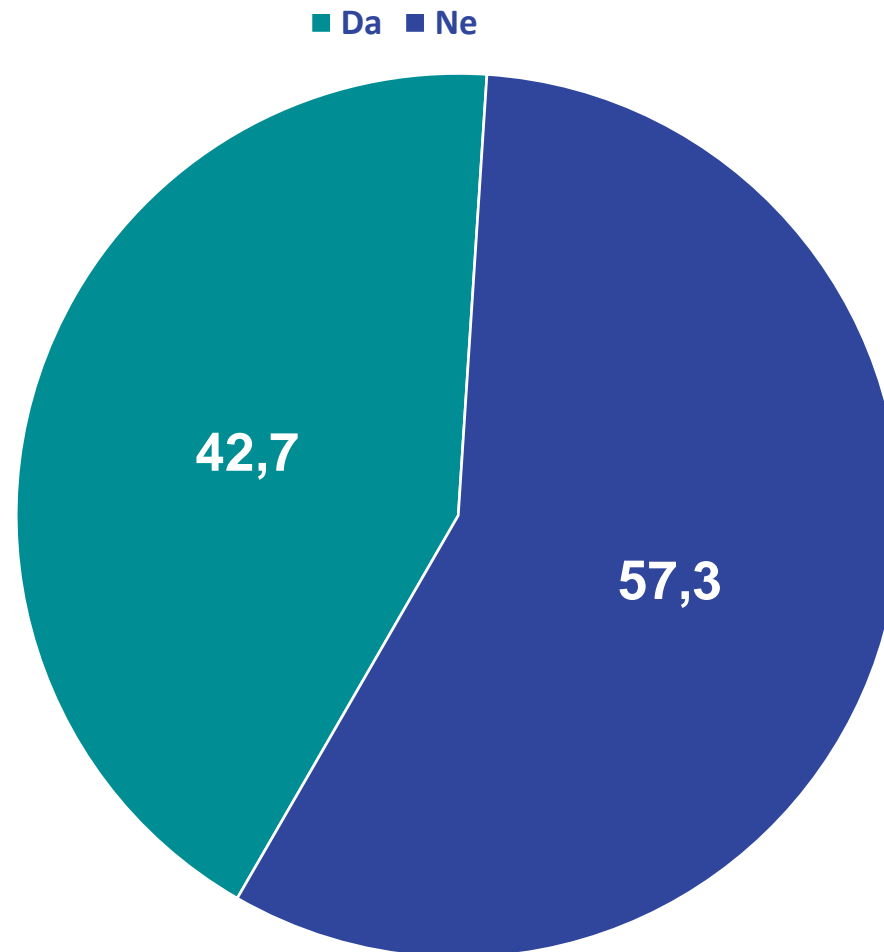
Kućni ljubimci i/ili domaće životinje

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Imate li kućnog ljubimca ili domaće životinje?

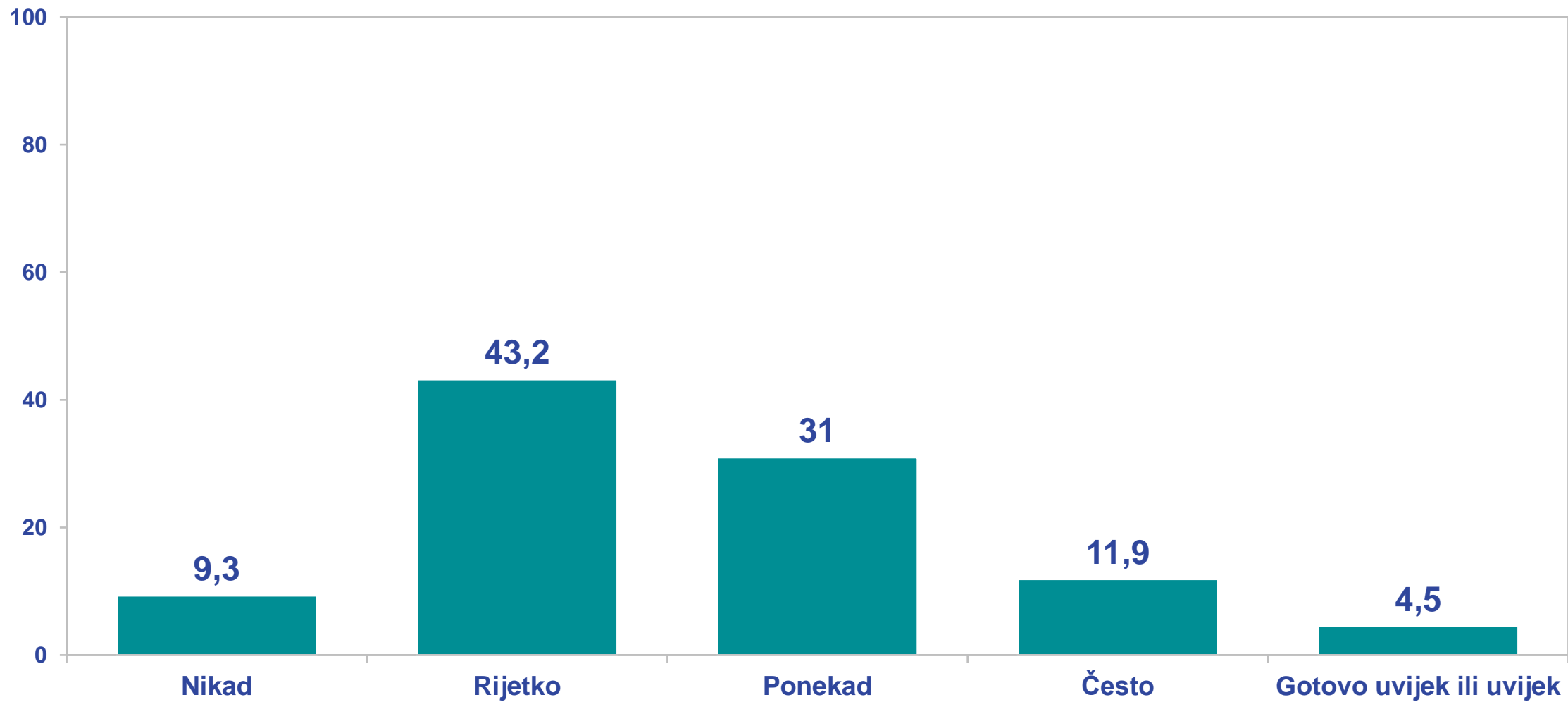
Kućno kompostiranje

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Provodi li Vaše kućanstvo kućno kompostiranje?

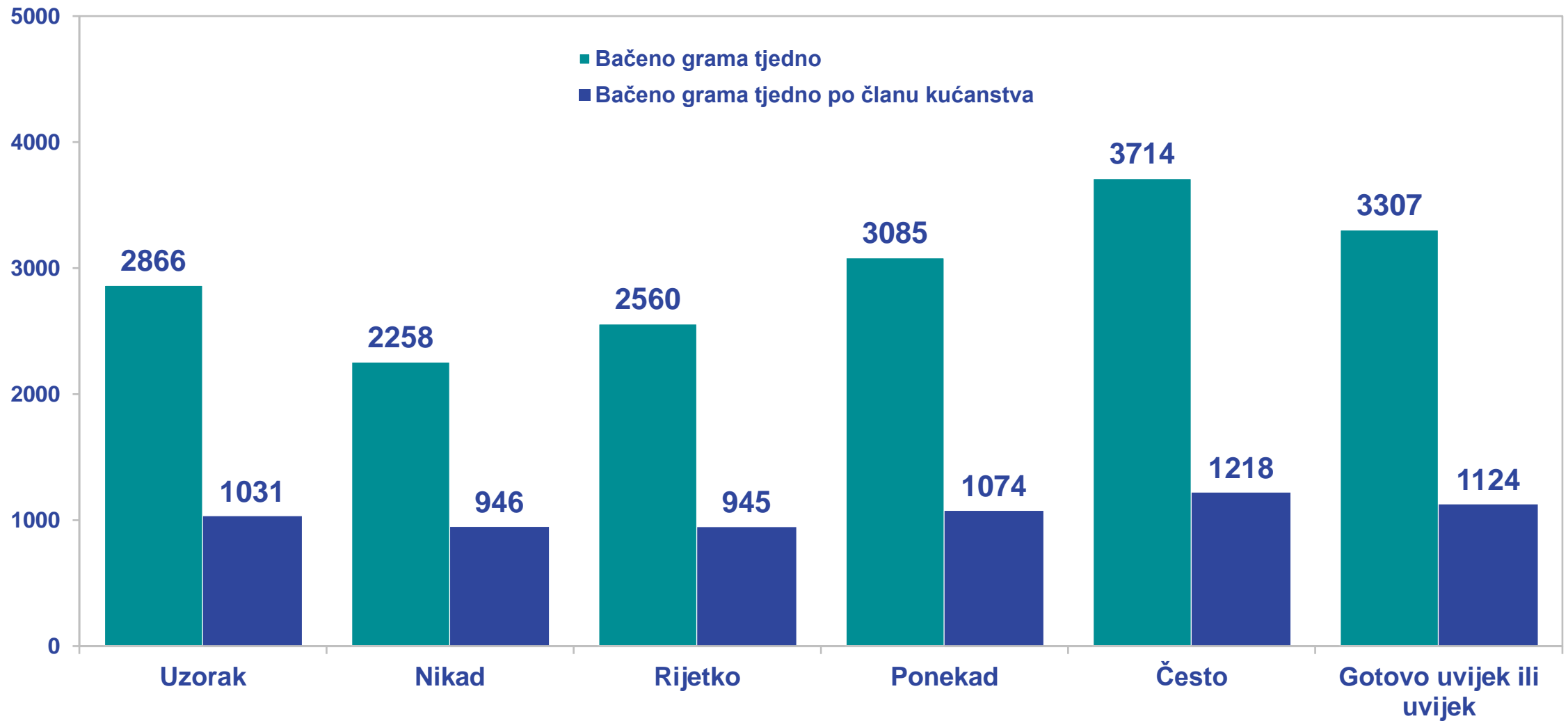
Učestalost bacanja hrane

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često bacate hranu?

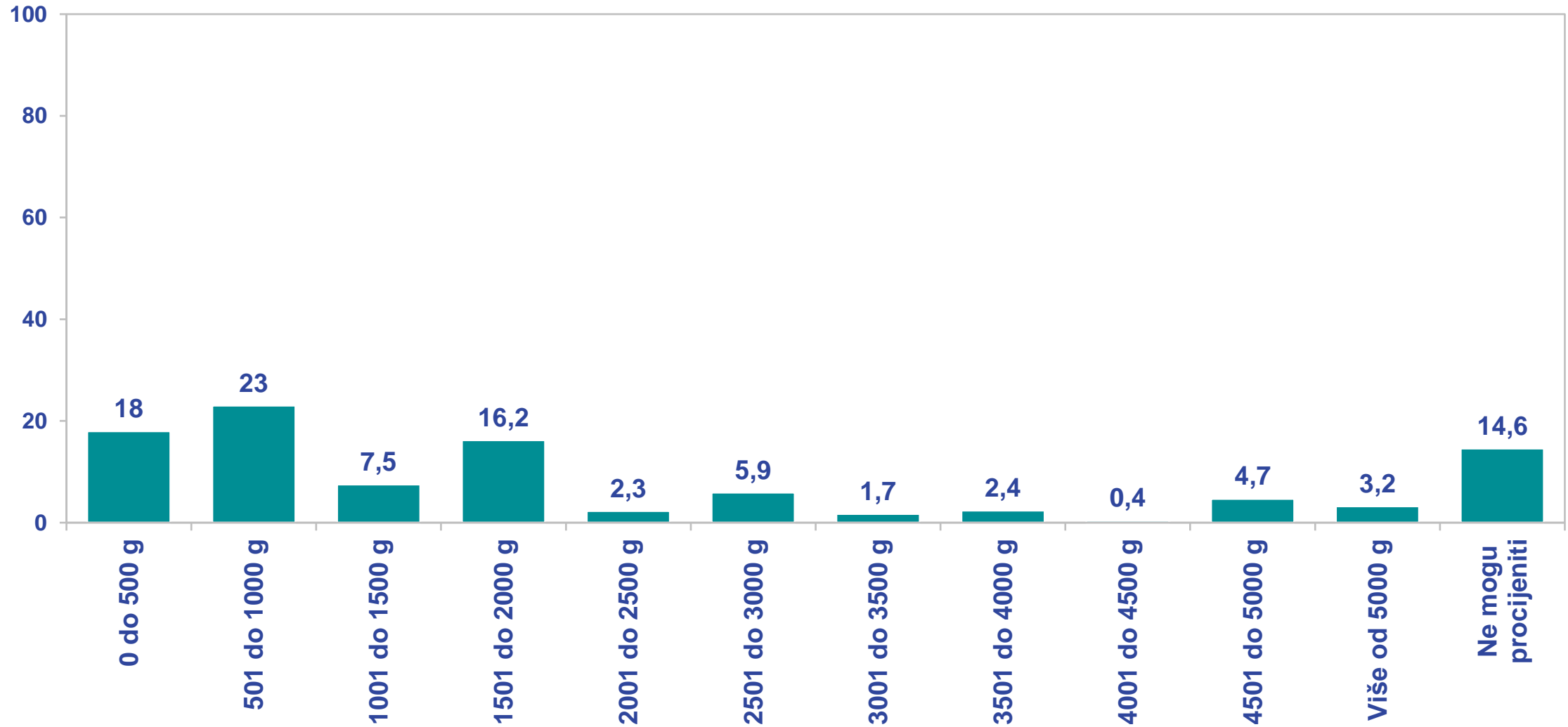
Učestalost bacanja hrane – količina bačene hrane

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često bacate hranu?

Bacanje hrane

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašoj procjeni koliko otpada od hrane nastane u Vašem kućanstvu unutar tjedan dana?

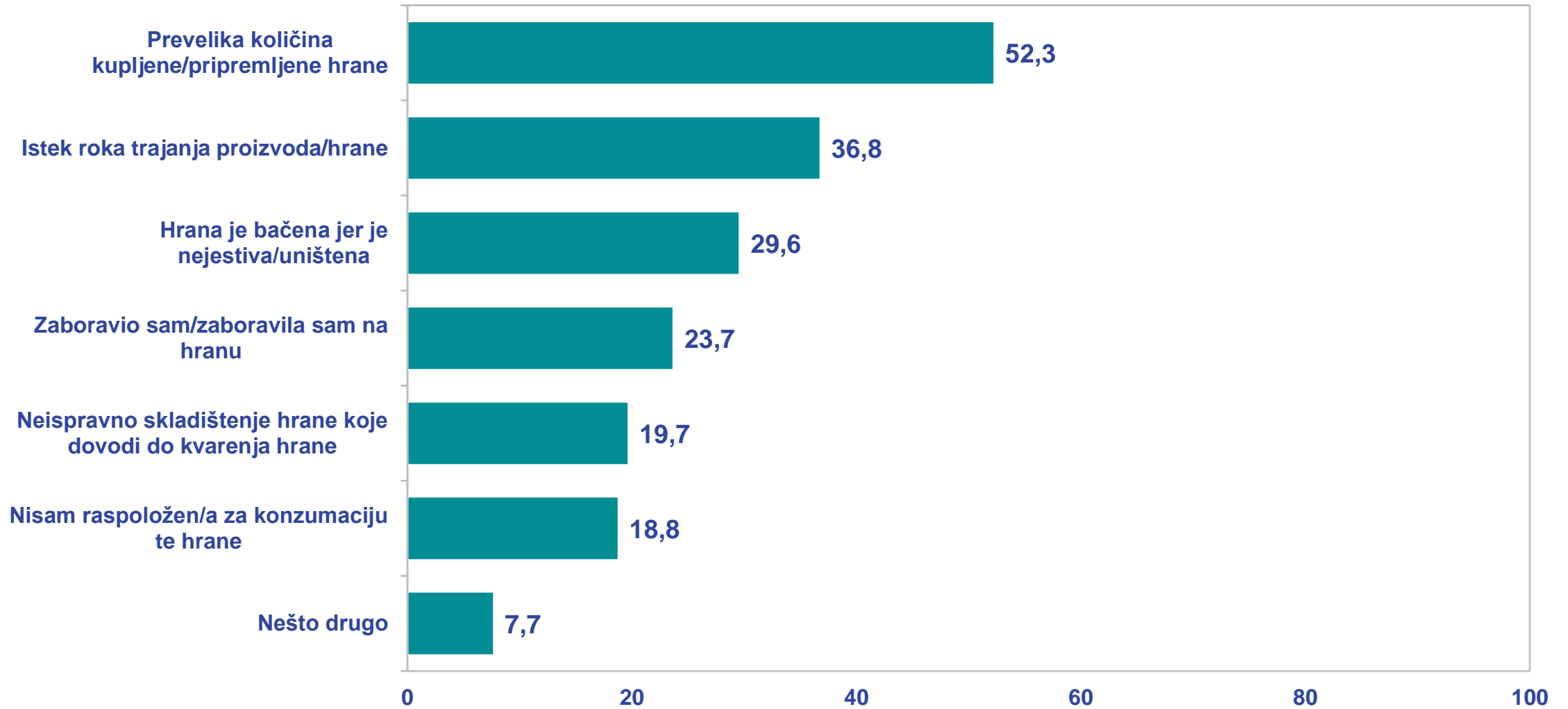
Bacanje hrane – razlika između bačenog i procijenjenog

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašoj procjeni koliko otpada od hrane nastane u Vašem kućanstvu unutar tjedan dana?

Razlozi bacanja hrane

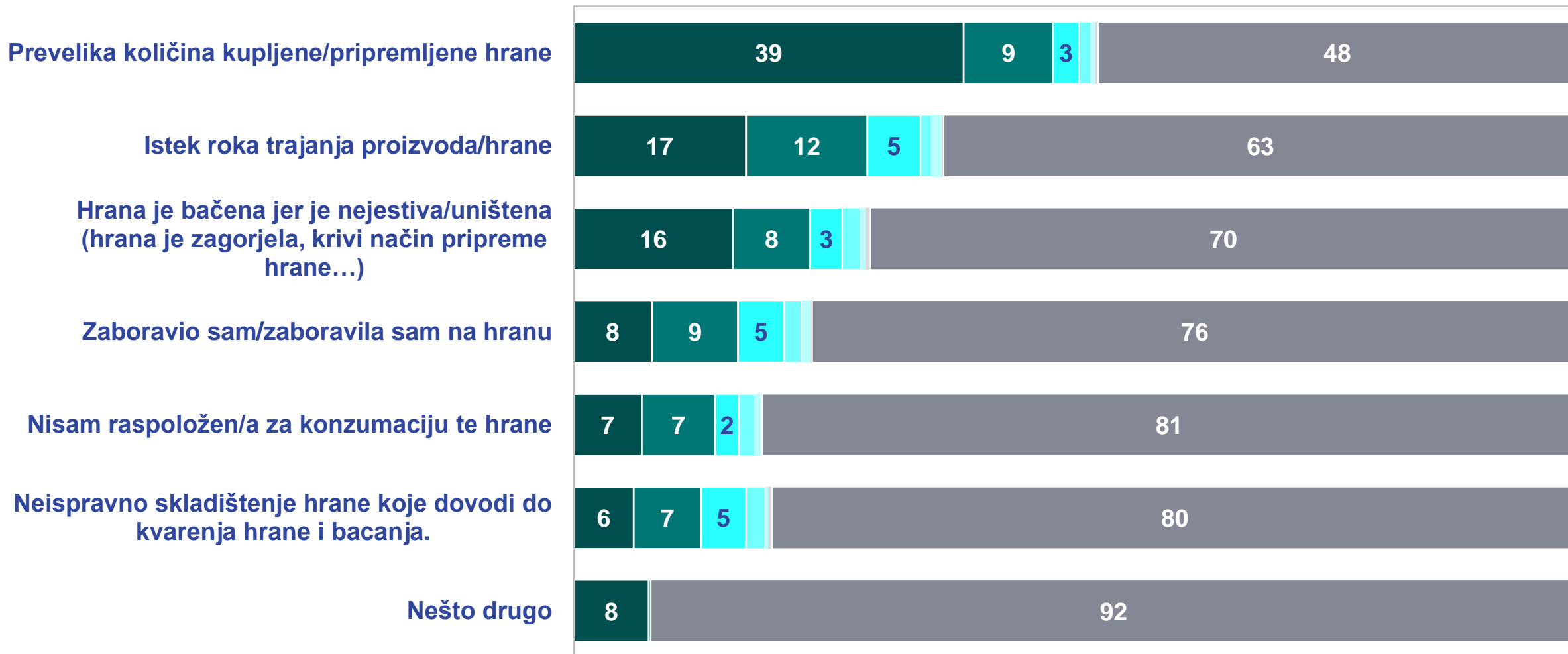

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašem mišljenju, koji su sve razlozi bacanja hrane u Vašem kućanstvu?

Razlozi bacanja hrane – rang – svi ispitanici

■ 1. rang ■ 2. rang ■ 3. rang ■ 4. rang ■ 5. rang ■ 6. rang ■ Nije naveden

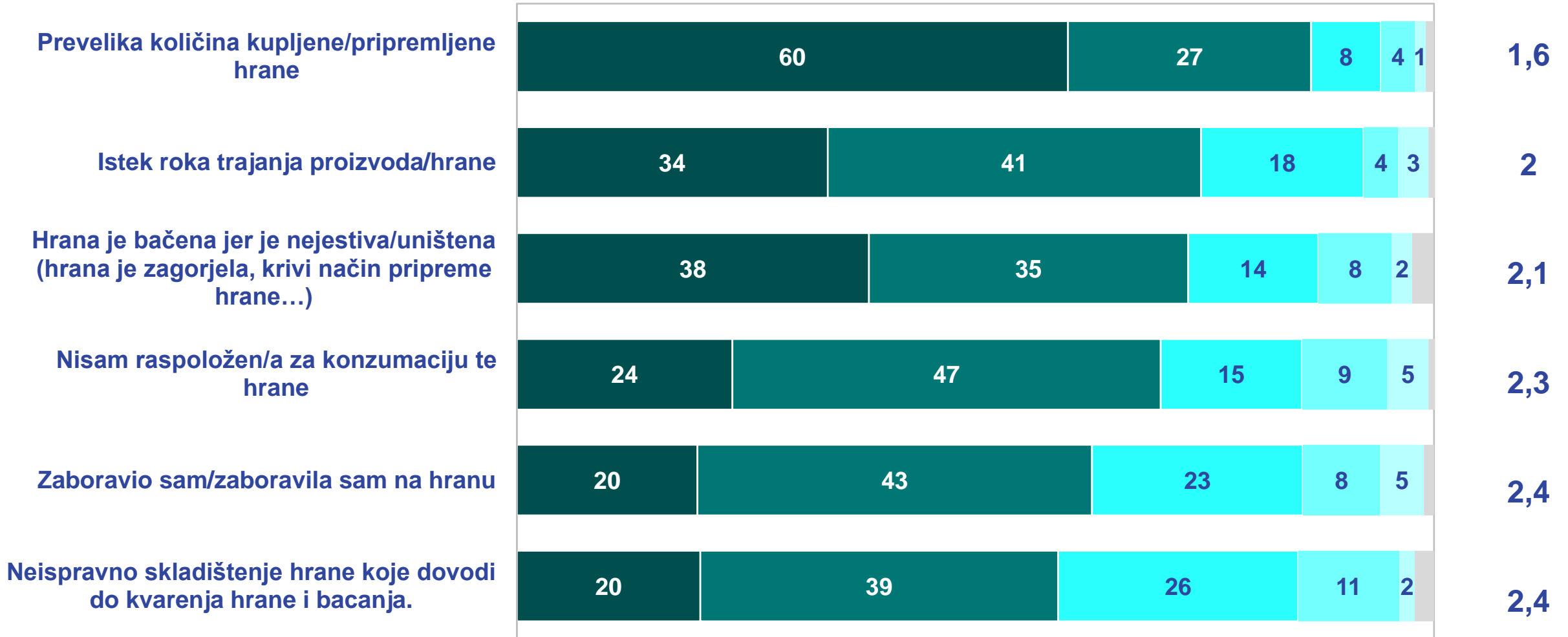
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Molim Vas da navedene razloge poredate prema njihovoj učestalosti, tako da na prvo mjesto stavite ono što radite najčešće, a na posljednje mjesto ono što radite najrjeđe

Razlozi bacanja hrane – rang

Prosjek
ranga

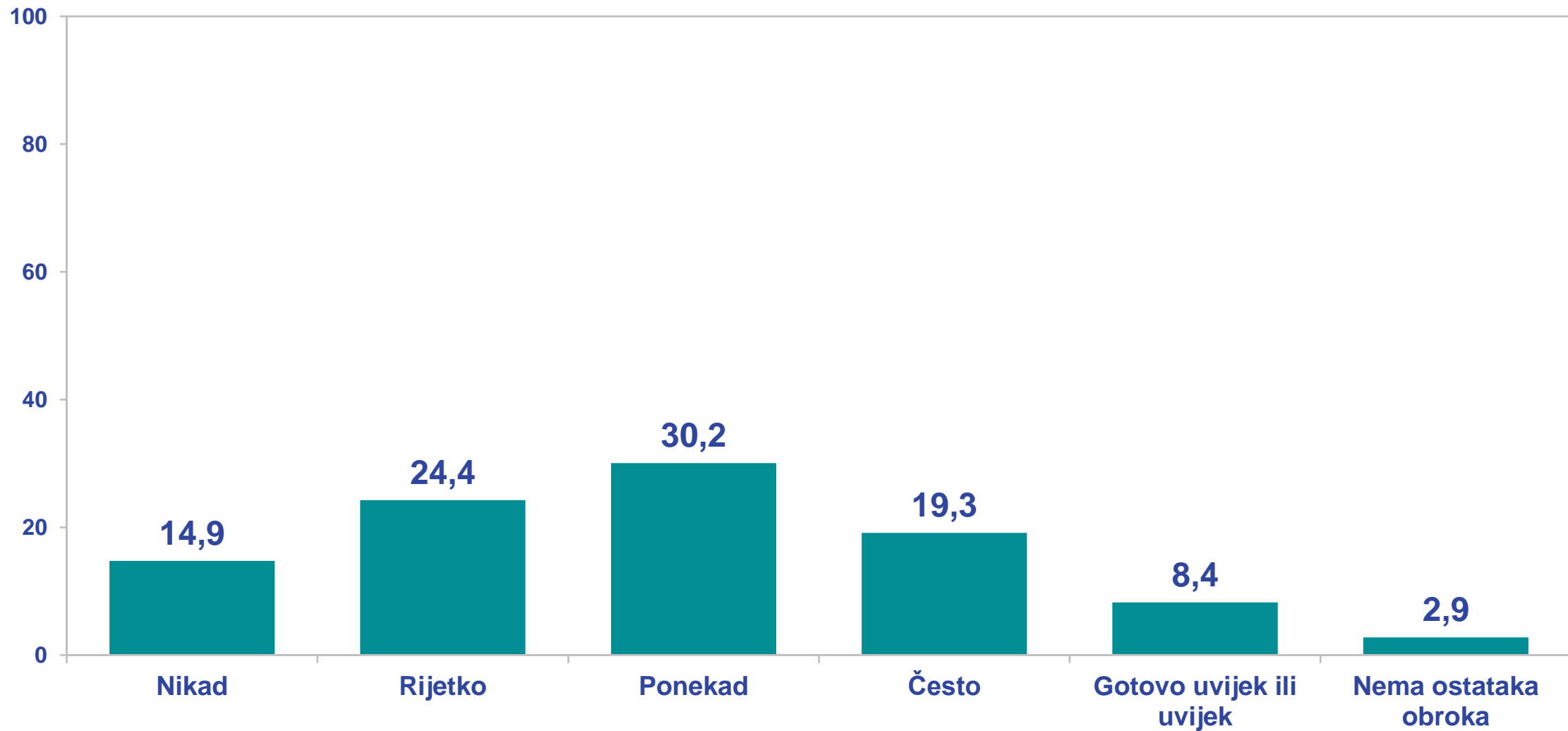
■ 1. rang ■ 2. rang ■ 3. rang ■ 4. rang ■ 5. rang ■ 6. rang

Uzorak: Samo ispitanici su koju naveli više od jednog razloga

Pitanje: Molim Vas da navedene razloge poredate prema njihovoj učestalosti, tako da na prvo mjesto stavite ono što radite najčešće, a na posljednje mjesto ono što radite najrjeđe

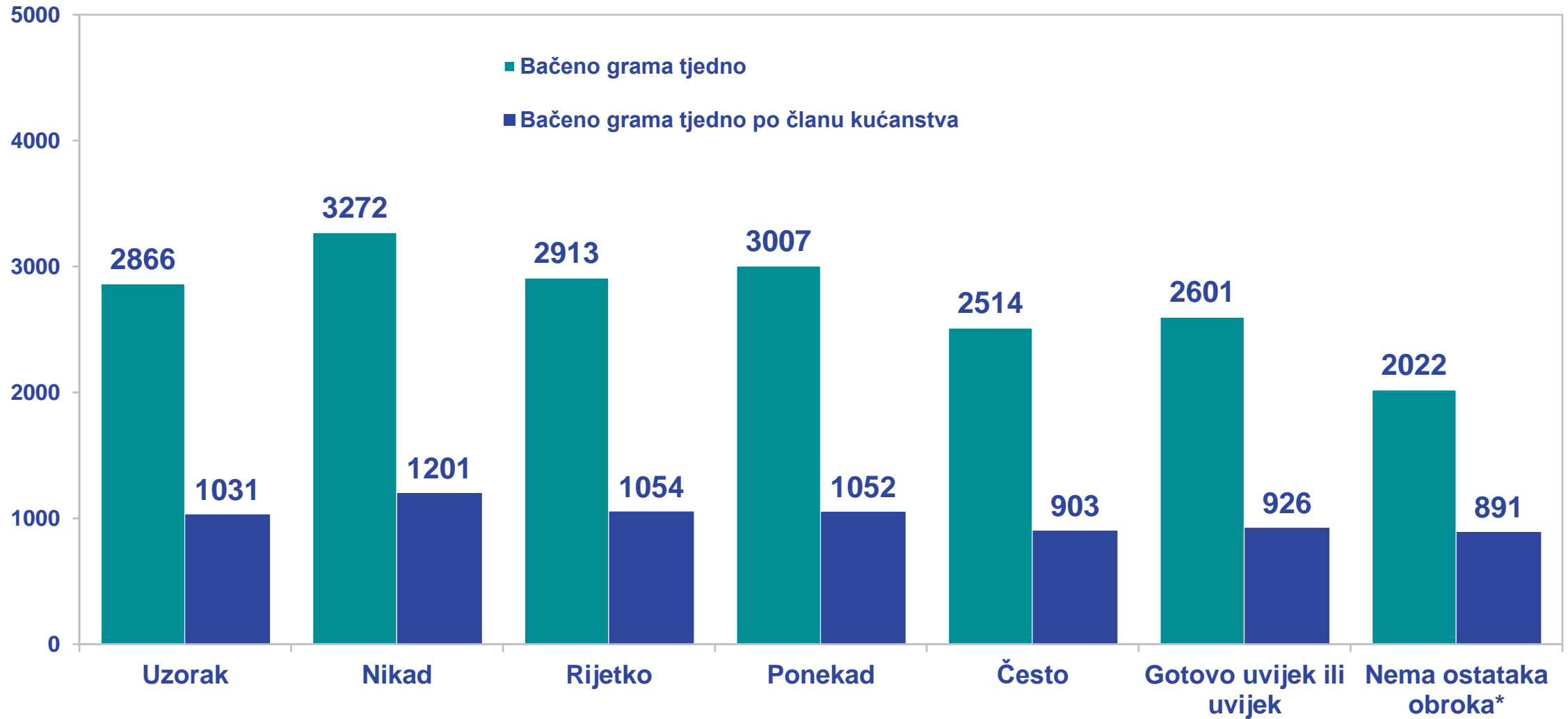
Učestalost iskorištavanja ostataka obroka

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često iskorištavate ostatke obroka za pripremu novog obroka?

Učestalost iskorištavanja ostataka obroka – količina bačene hrane

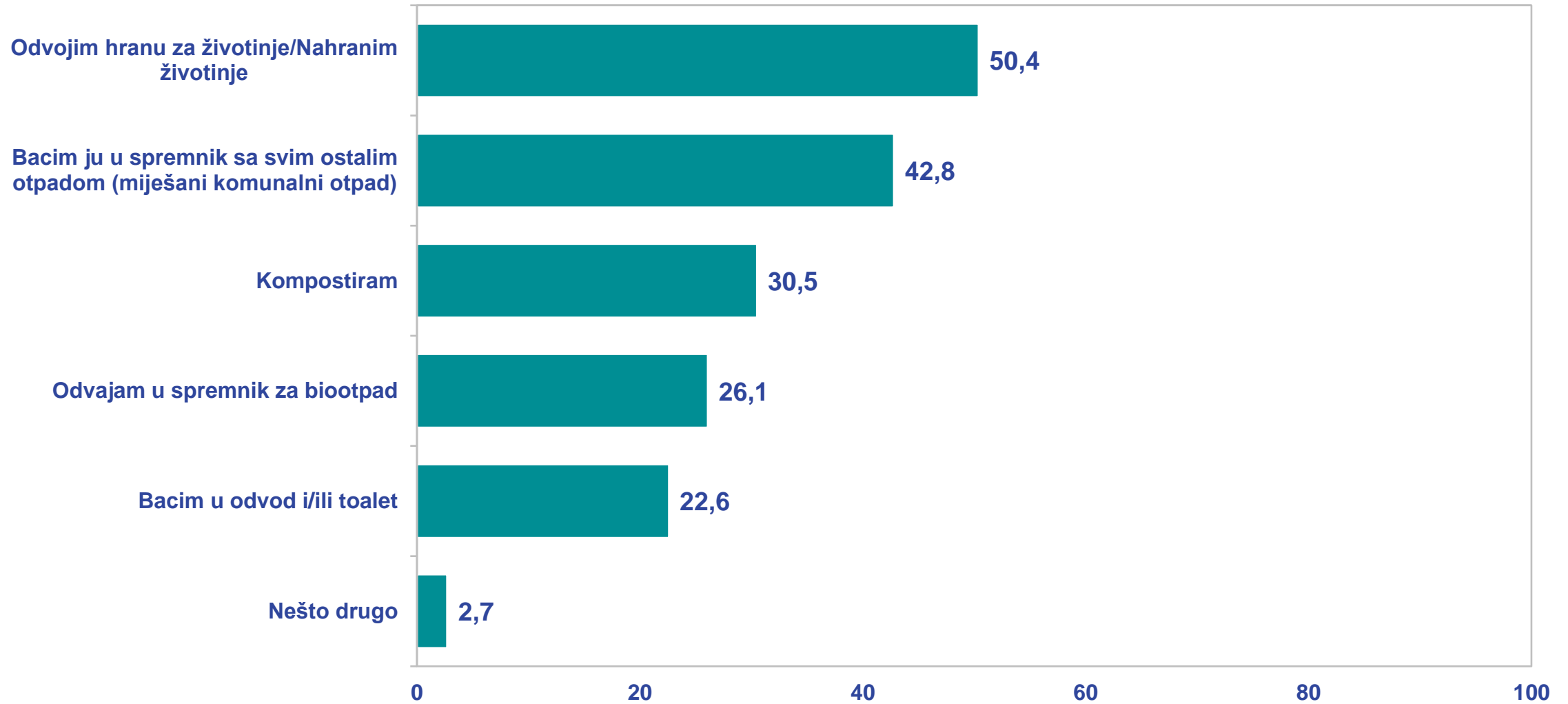

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često iskorištavate ostatke obroka za pripremu novog obroka?

*Napomena: Broj ispitanika u ovoj skupini je premali za pouzdane analize, podatak uzeti u obzir samo kao okvirni pokazatelj

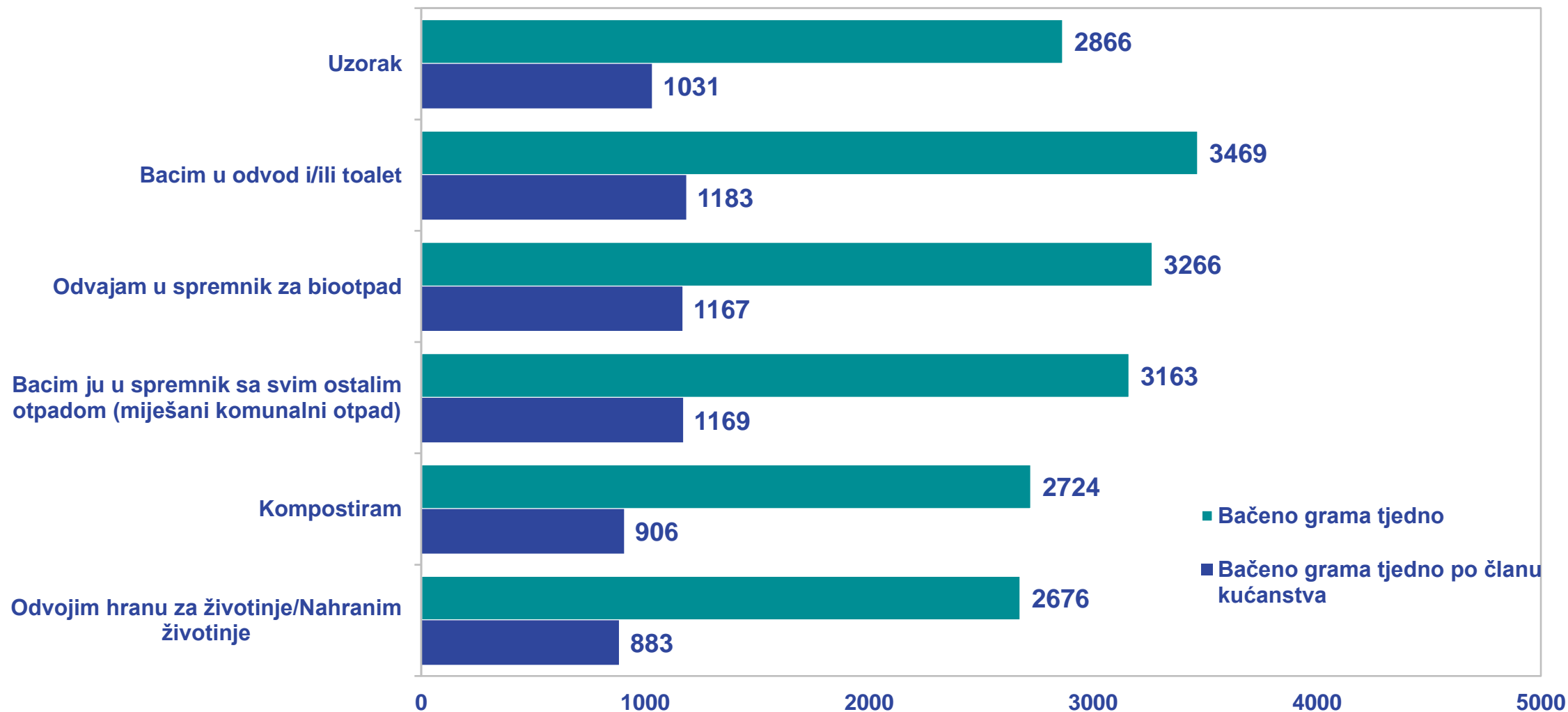
Kako se postupa s hranom

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Što radite s hranom koja više nije pogodna za konzumaciju?

Kako se postupa s hranom – količina bačene hrane

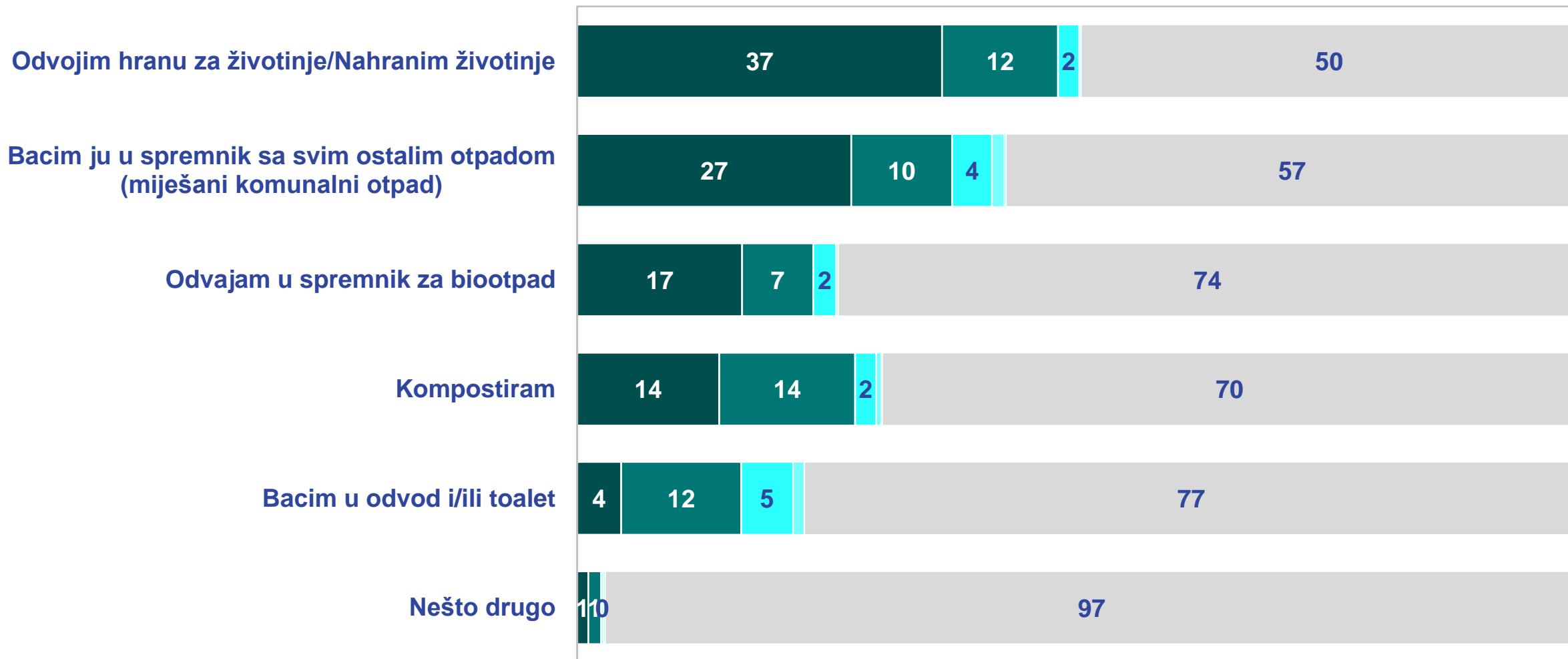

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Što radite s hranom koja više nije pogodna za konzumaciju?

Kako se postupa s hranom – rang – svi ispitanici

■ 1. rang ■ 2. rang ■ 3. rang ■ 4. rang ■ 5. rang ■ Nije naveden

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Molim Vas da navedene radnje poredate prema njihovoj učestalosti, tako da na prvo mjesto stavite ono što radite najčešće, a na posljednje mjesto ono što radite najrjeđe.

Kako se postupa s hranom – rang

Prosjek ranga

■ 1. rang ■ 2. rang ■ 3. rang ■ 4. rang ■ 5. rang

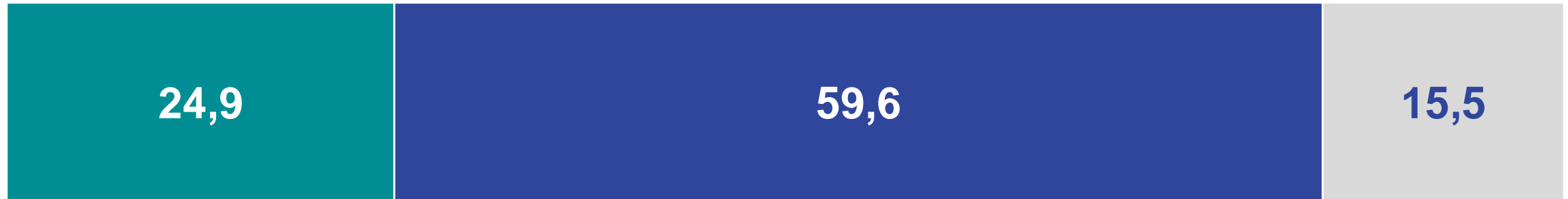
Uzorak: Samo ispitanici su koju naveli više od jednog postupanja

Pitanje: Molim Vas da navedene radnje poredate prema njihovoj učestalosti, tako da na prvo mjesto stavite ono što radite najčešće, a na posljednje mjesto ono što radite najrjeđe.

Bacanje hrane nakon isteka roka "upotrijebiti do"

- Da, uvijek. Namirnice s istekom roka "upotrijebiti do" su opasne po zdravlje
- Ponekad, prvo provjerim je li namirnica upotrebljiva i ako ocijenim da nije bacim ju
- Nikada, rok je naveden formalno i ne bojim se da ću se razboljeti od konzumacije takve namirnice

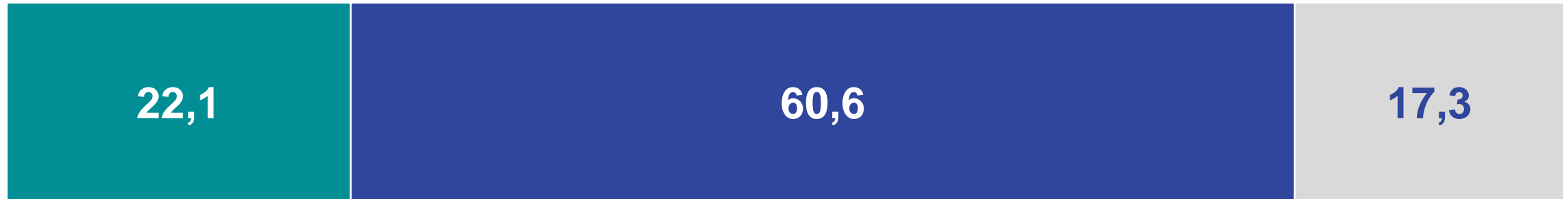

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Bacate li hranu nakon isteka roka "upotrijebiti do"? Što od sljedećeg najbolje opisuje Vašu situaciju?

Bacanje hrane nakon isteka roka "najbolje upotrijebiti do"

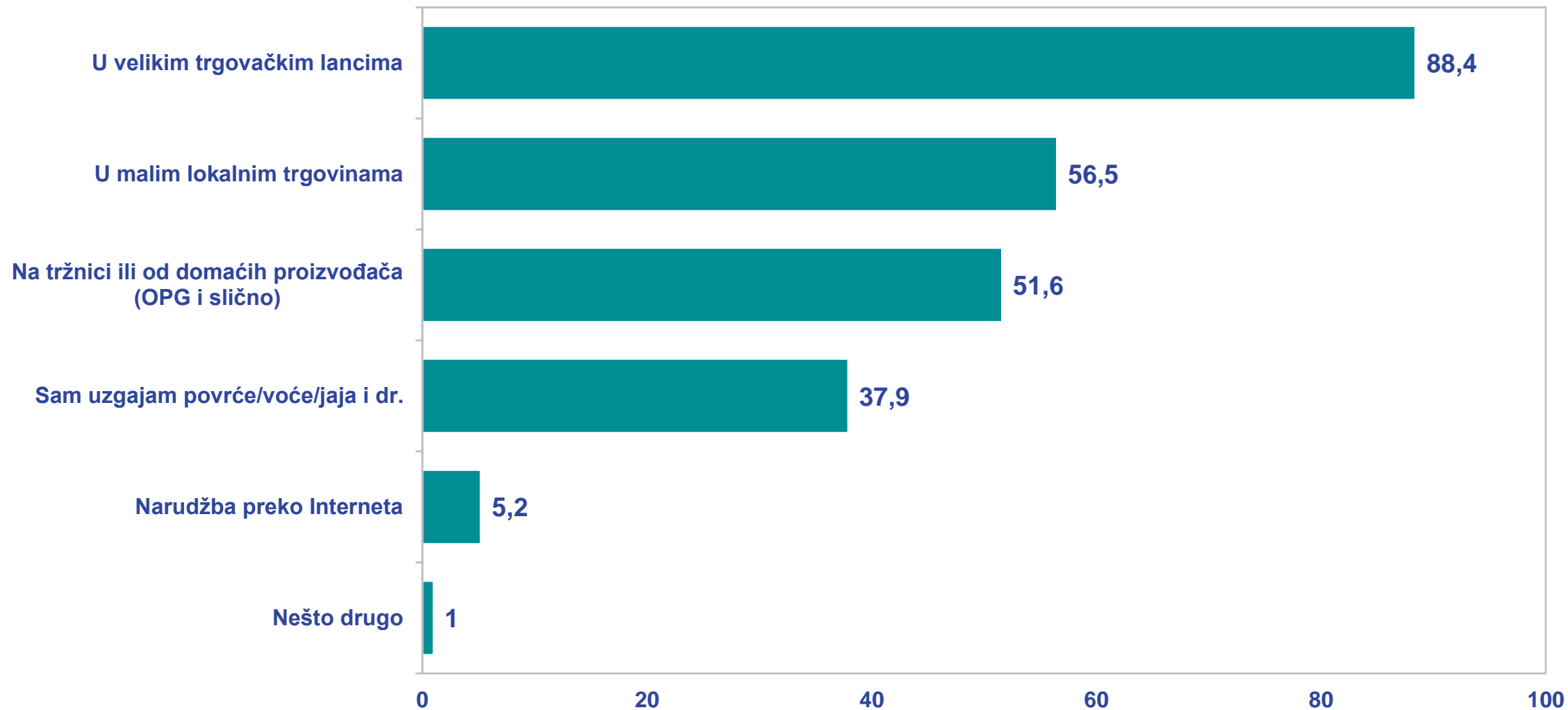
- Da, uvijek. Namirnice s istekom roka "najbolje upotrijebiti do" su opasne po zdravlje
- Ponekad, prvo provjerim je li namirnica upotrebljiva i ako ocijenim da nije bacim ju
- Nikada, rok je naveden formalno i ne bojim se da ću se razboljeti od konzumacije takve namirnice

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Bacate li hranu nakon isteka roka "najbolje upotrijebiti do"? Što od sljedećeg najbolje opisuje Vašu situaciju?

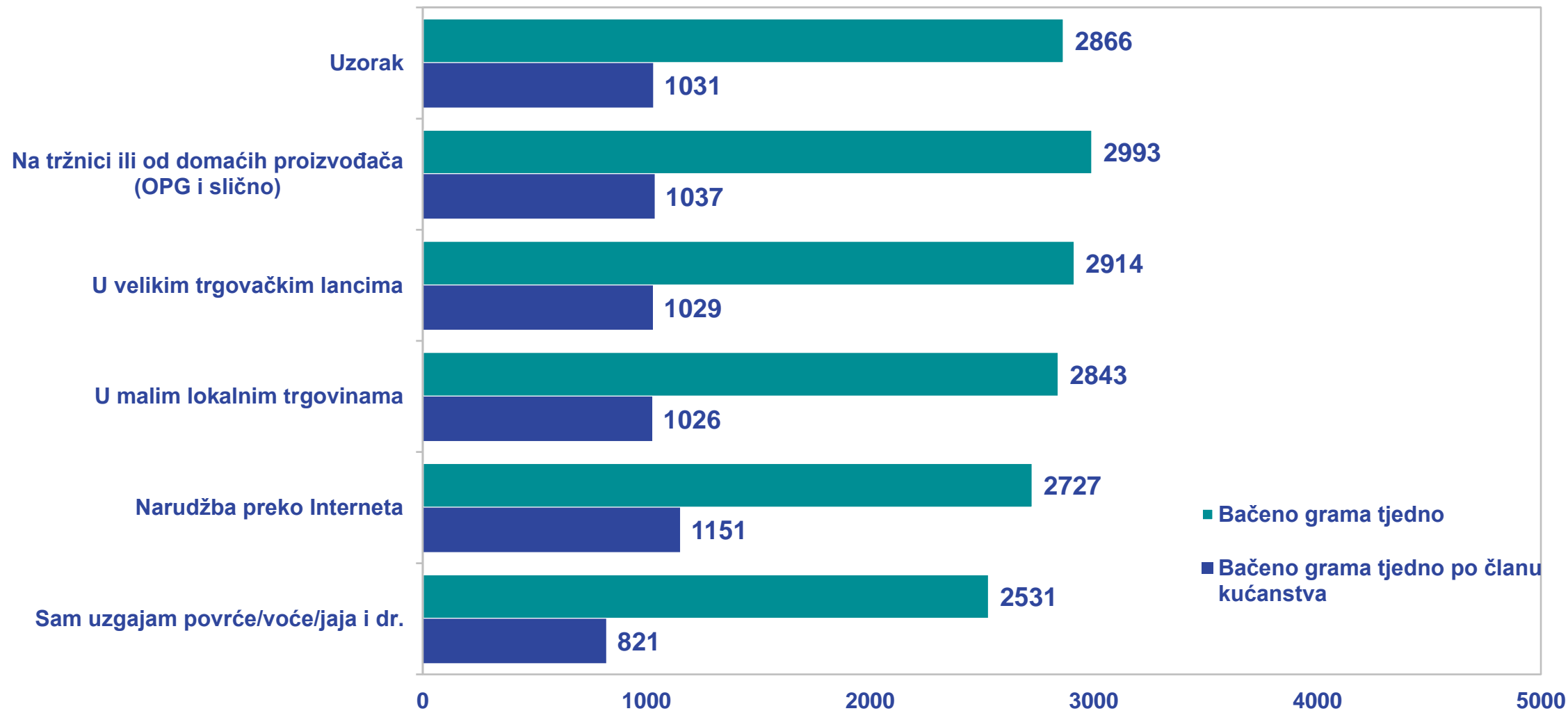
Gdje se kupuje hrana

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Gdje kupujete hranu?

Gdje se kupuje hrana – količina bačene hrane

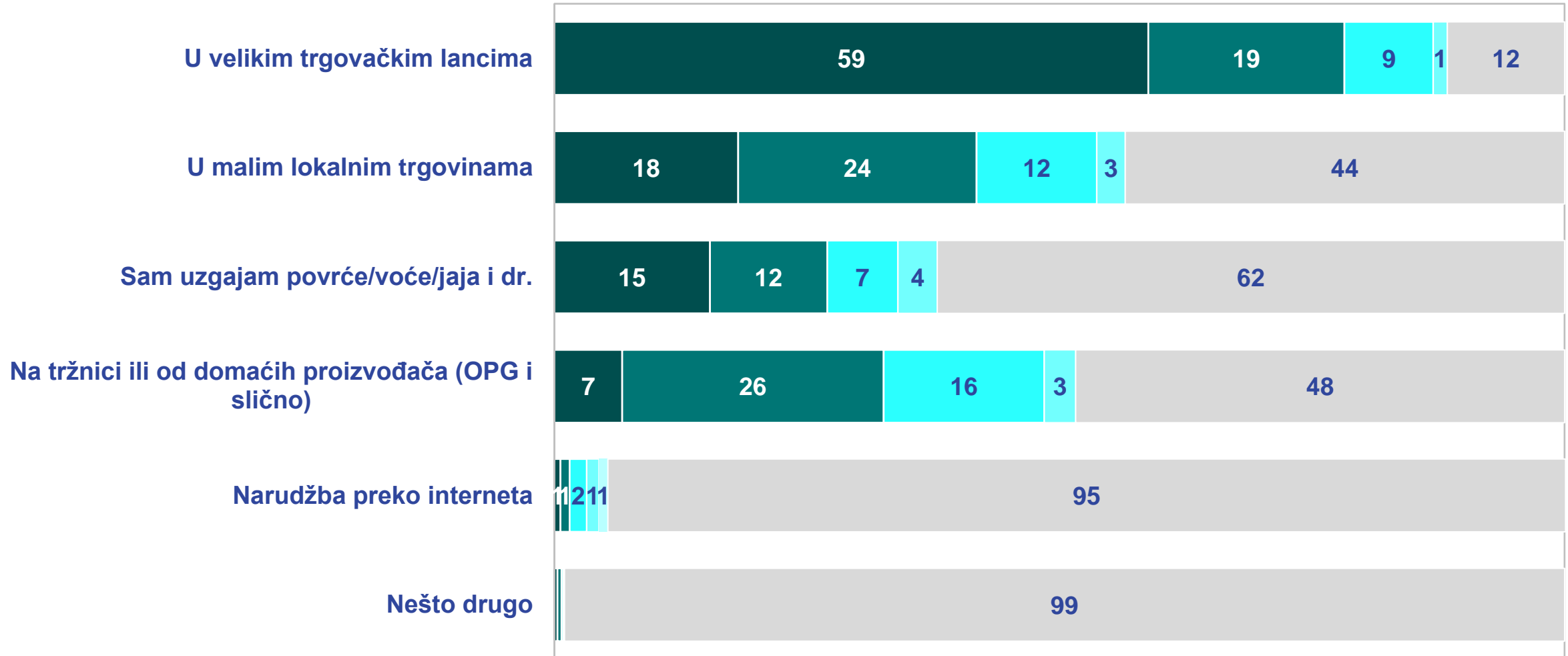

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Gdje kupujete hranu?

Gdje se kupuje hrana – rang – svi ispitanici

■ 1. rang ■ 2. rang ■ 3. rang ■ 4. rang ■ 5. rang ■ Nije navedeno

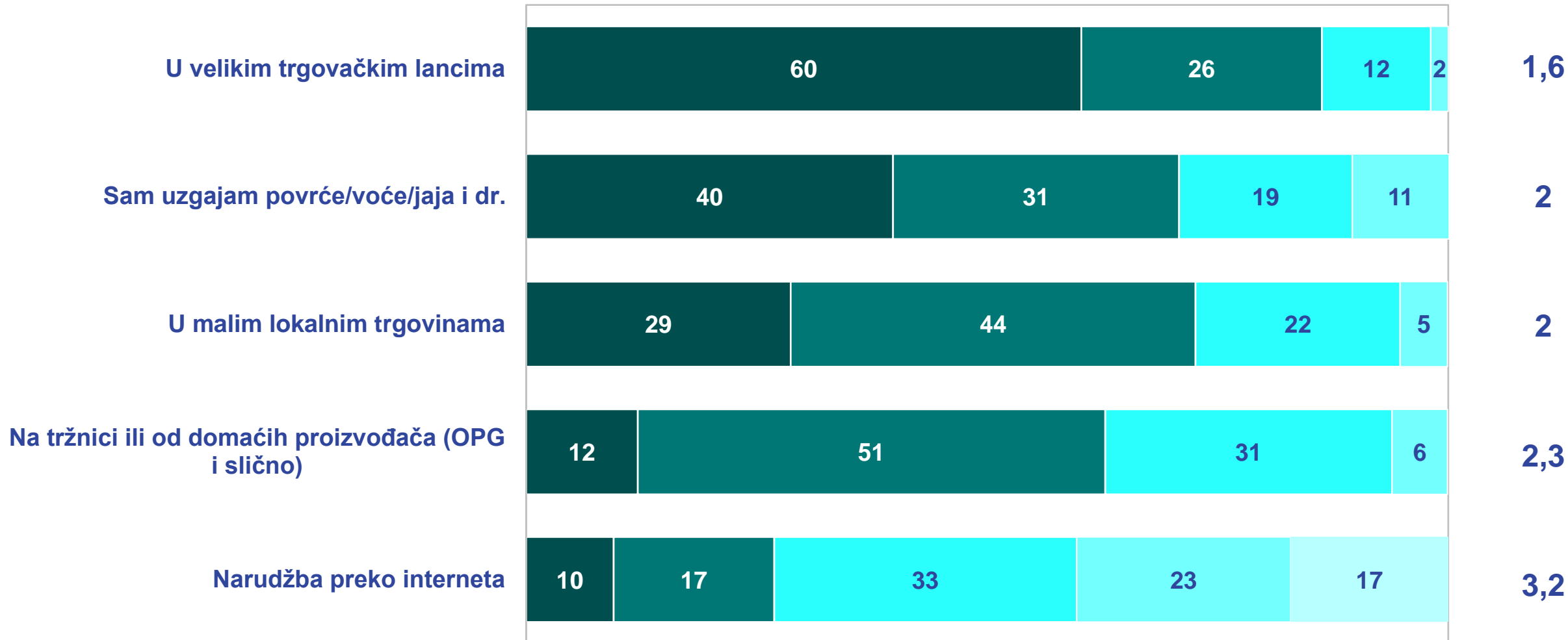
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Molim Vas da navedena mjesta poredate prema njihovoj učestalosti, tako da na prvo mjesto stavite ono što radite najčešće, a na posljednje mjesto ono što radite najrjeđe.

Gdje se kupuje hrana – rang

■ 1. rang ■ 2. rang ■ 3. rang ■ 4. rang ■ 5. rang

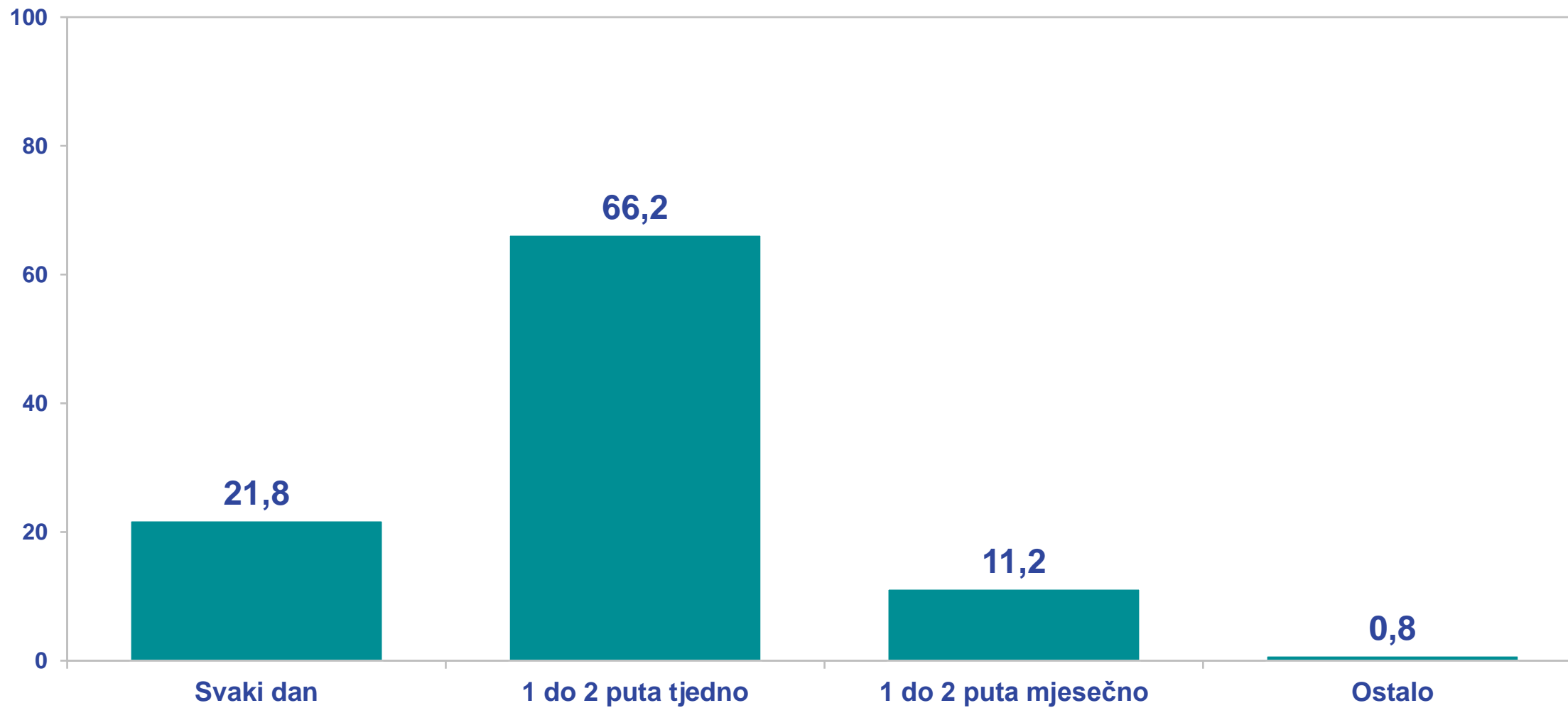
Prosjek
ranga

Uzorak: Samo ispitanici koji su naveli više od jednog načina

Pitanje: Molim Vas da navedena mjesta poredate prema njihovoj učestalosti, tako da na prvo mjesto stavite ono što radite najčešće, a na posljednje mjesto ono što radite najrjeđe.

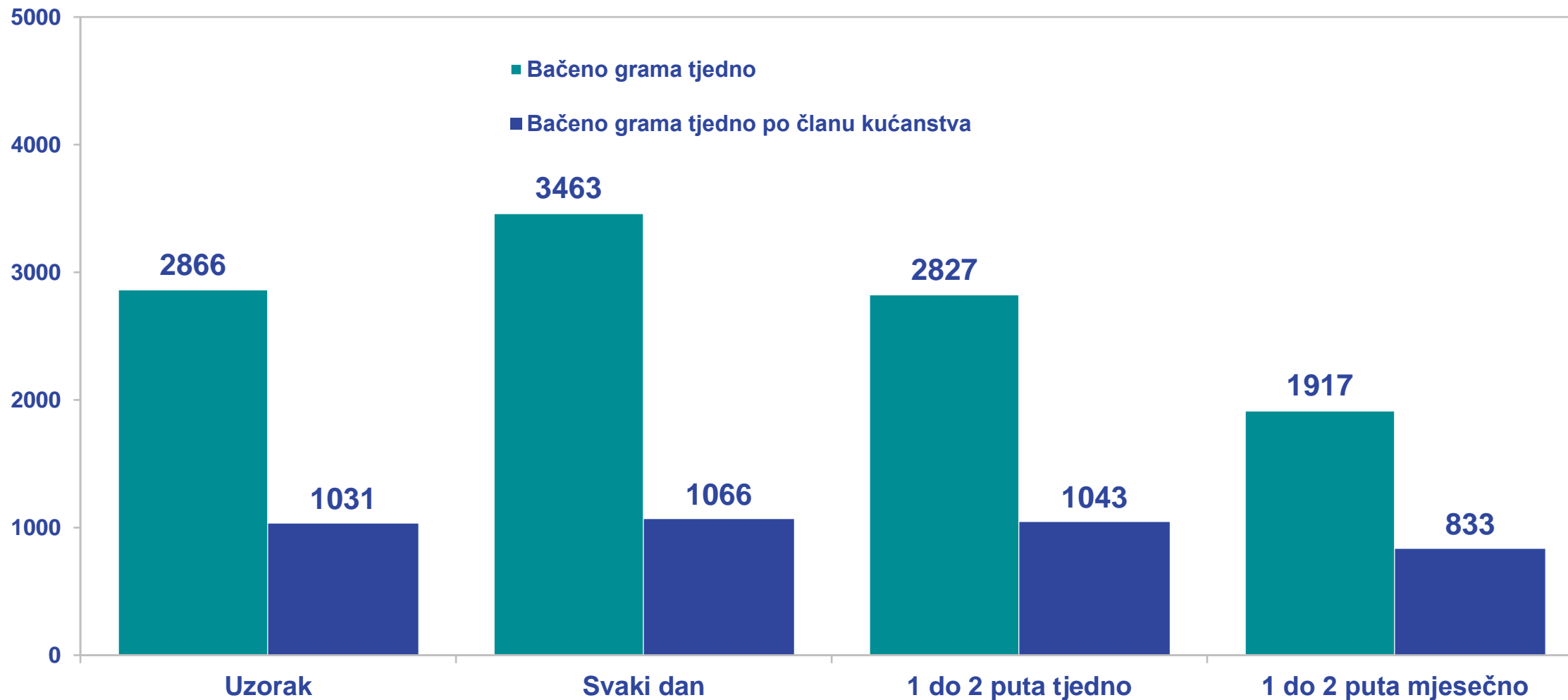
Učestalost kupovine hrane

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često kupujete hranu ili namirnice za pripremu hrane?

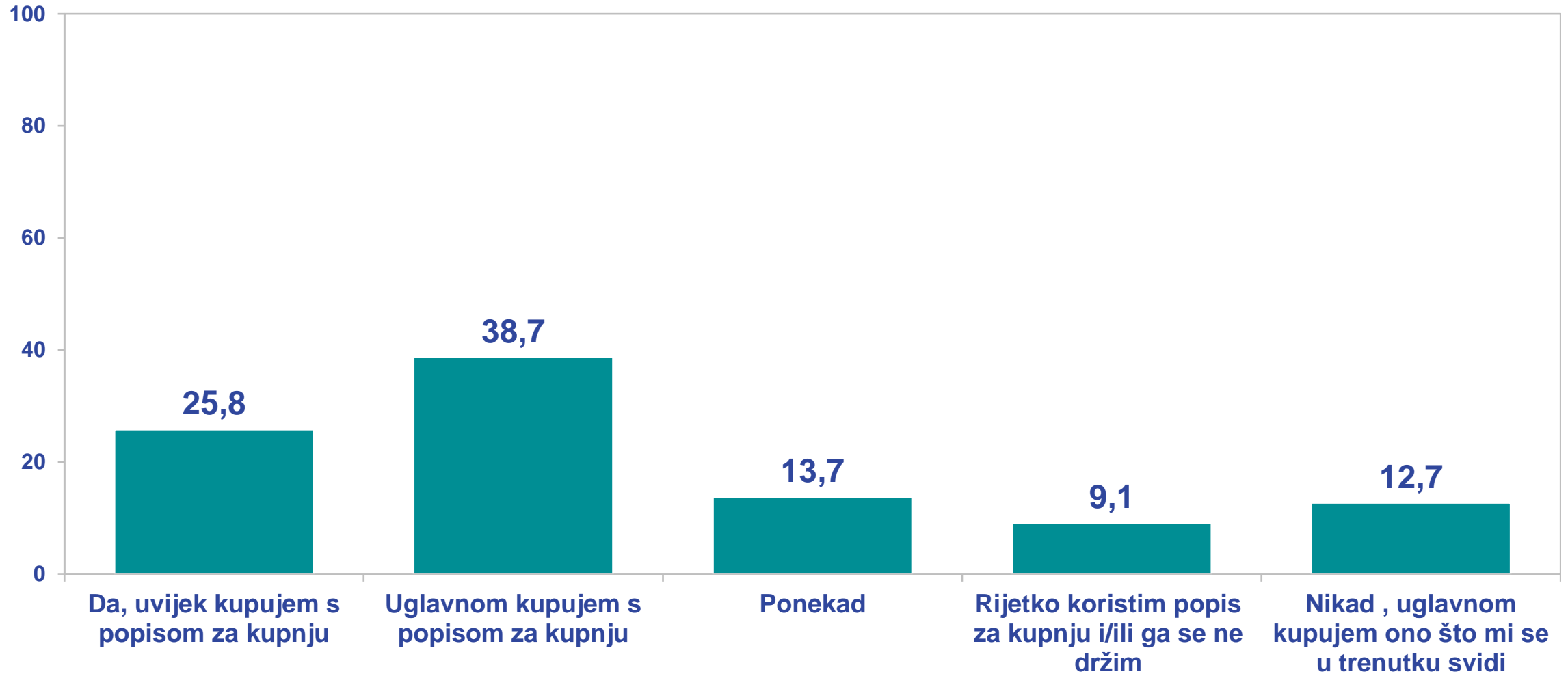
Učestalost kupovine hrane – količina bačene hrane

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često kupujete hranu ili namirnice za pripremu hrane?

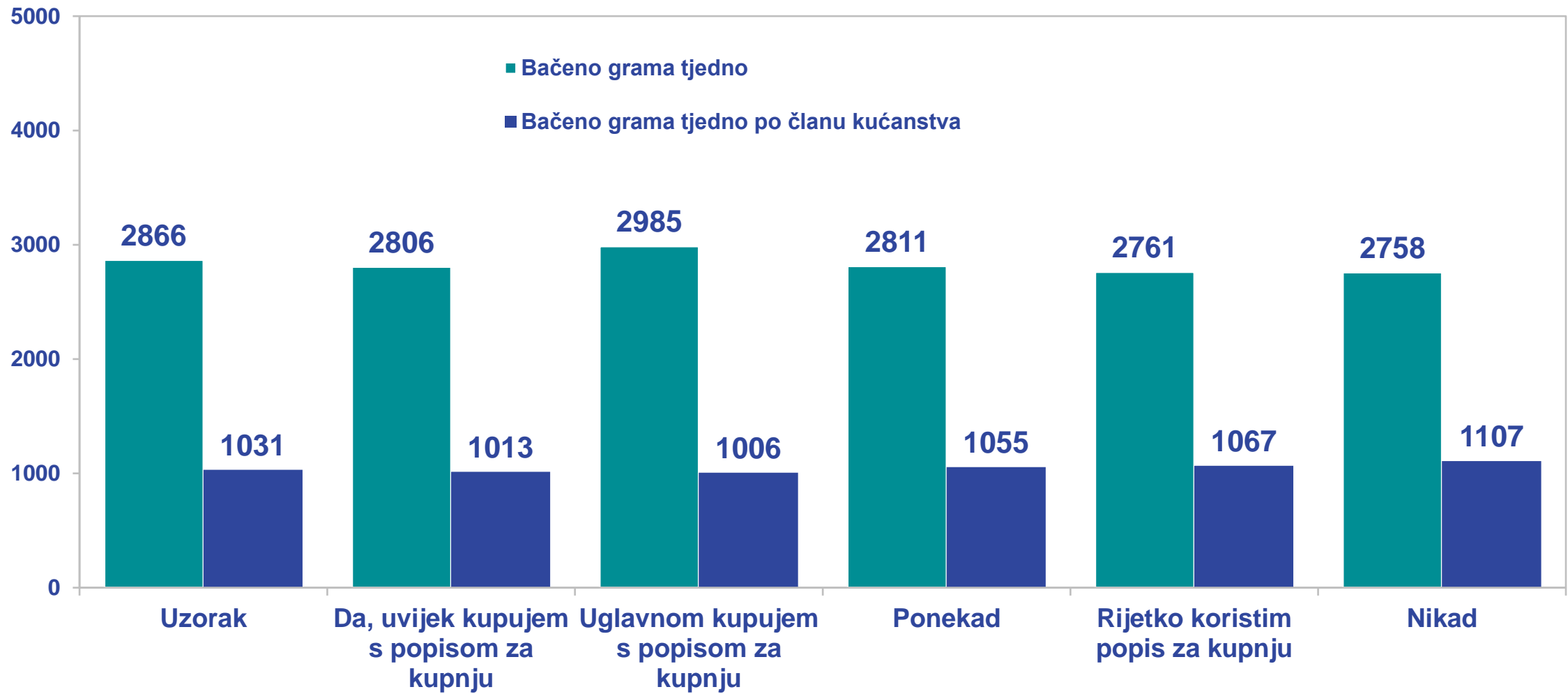
Način kupnje

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Kupujete li obično hranu i namirnice za pripremu hrane planski (s popisom za kupnju)?

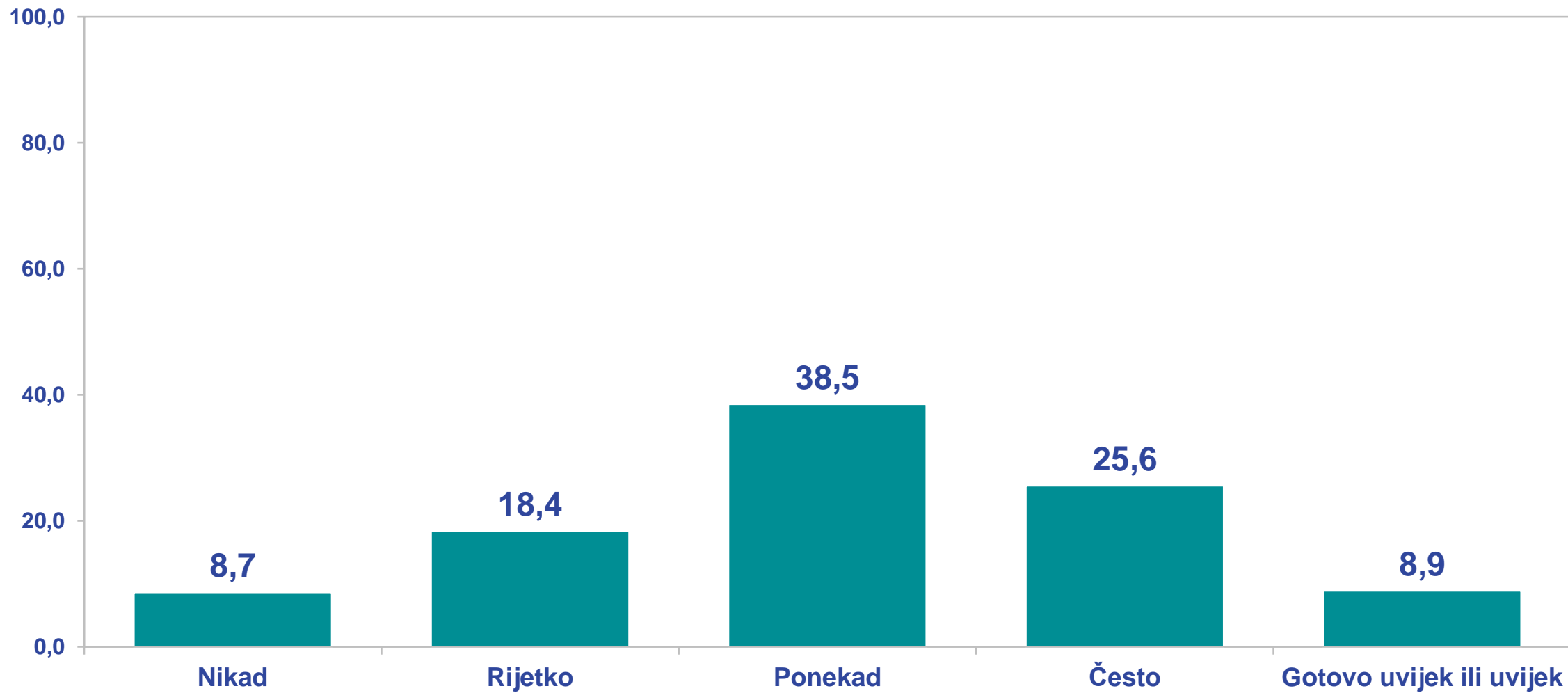
Način kupnje – količina bačene hrane

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Kupujete li obično hranu i namirnice za pripremu hrane planski (s popisom za kupnju)?

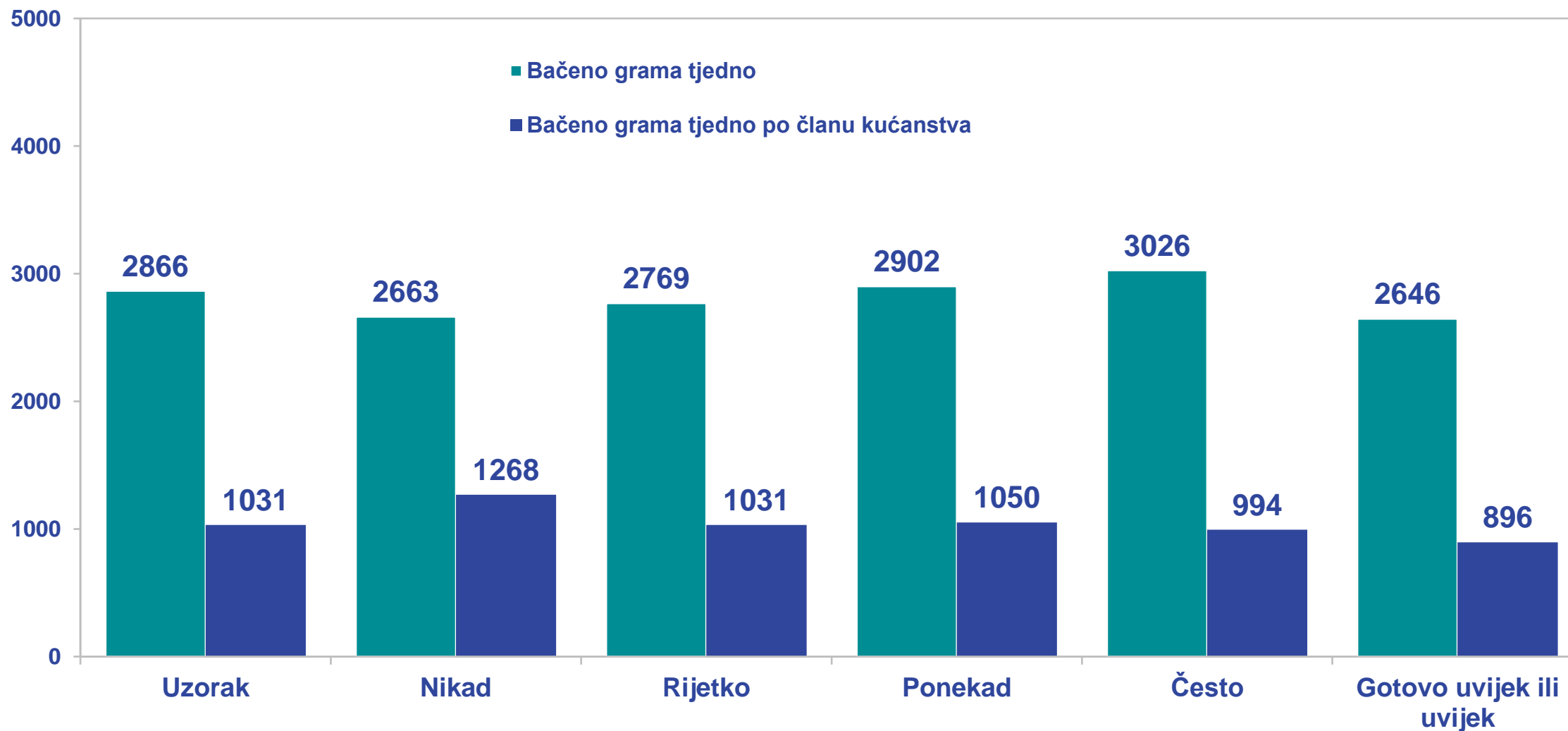
Privlačnost posebnih ponuda

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U kojoj mjeri Vas privlače posebne ponude prilikom kupnje?

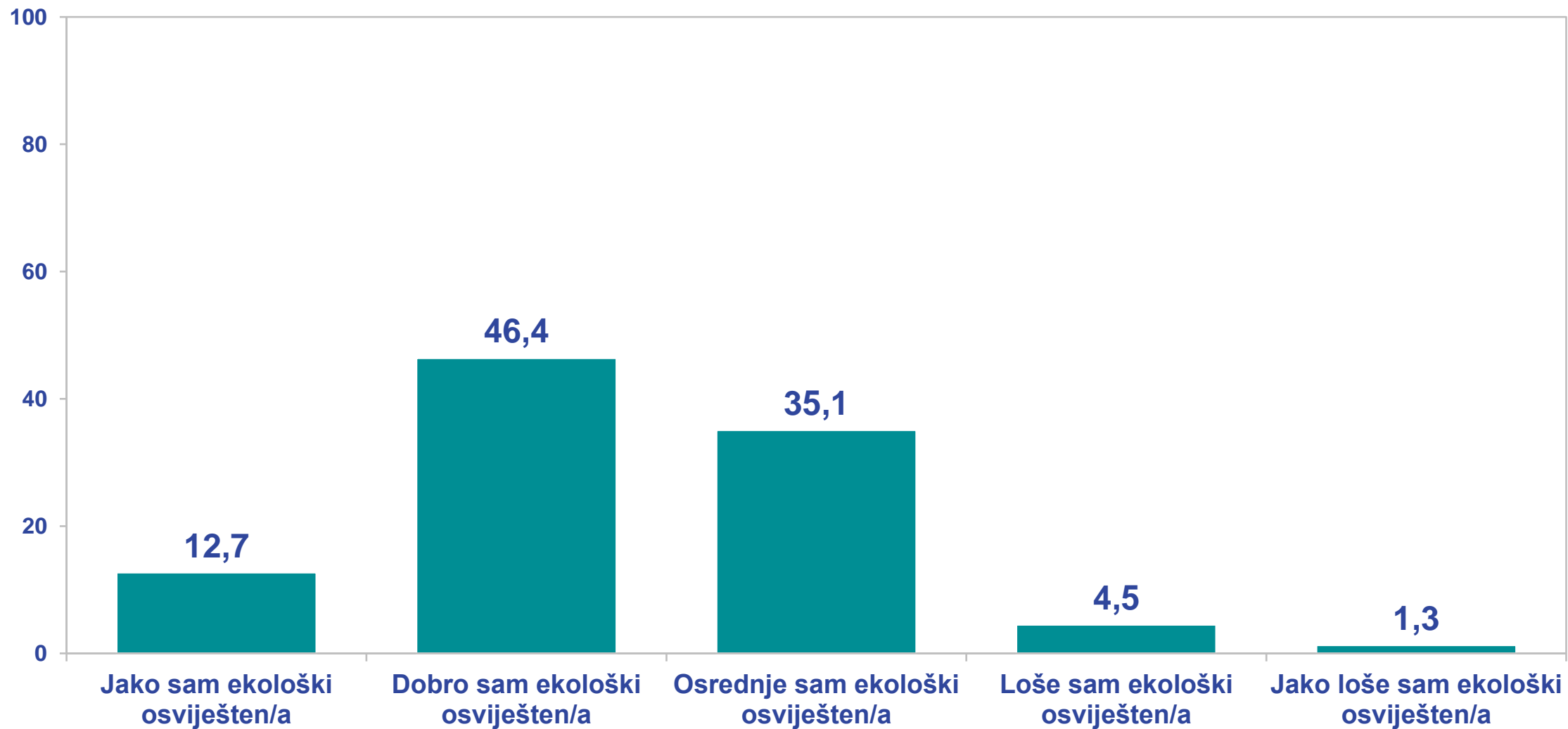
Privlačnost posebnih ponuda – količina bačene hrane

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U kojoj mjeri Vas privlače posebne ponude prilikom kupnje?

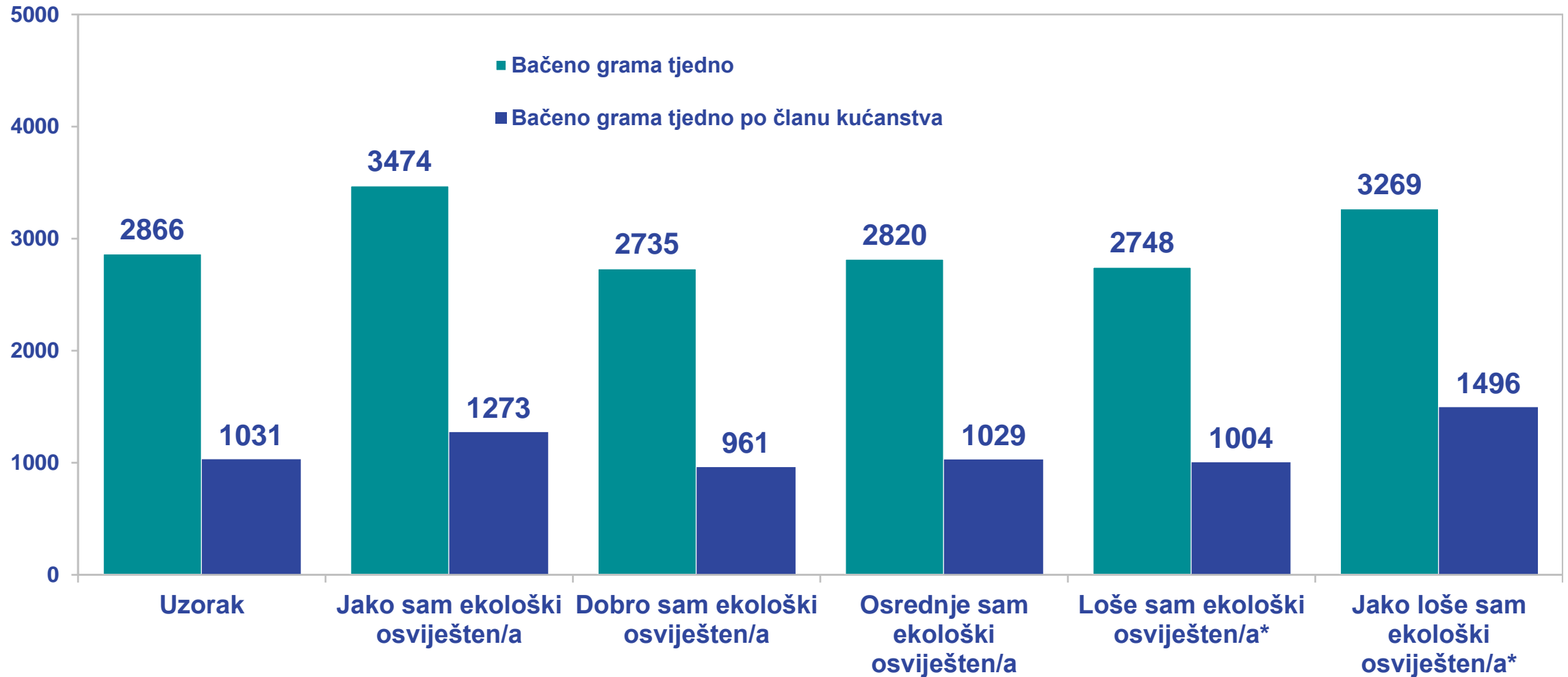
Subjektivni osjećaj ekološke osviještenosti

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U kojoj mjeri ste se vi osobo smatrate ekološki osviješteni?

Subjektivni osjećaj ekološke osviještenosti – količina bačene hrane

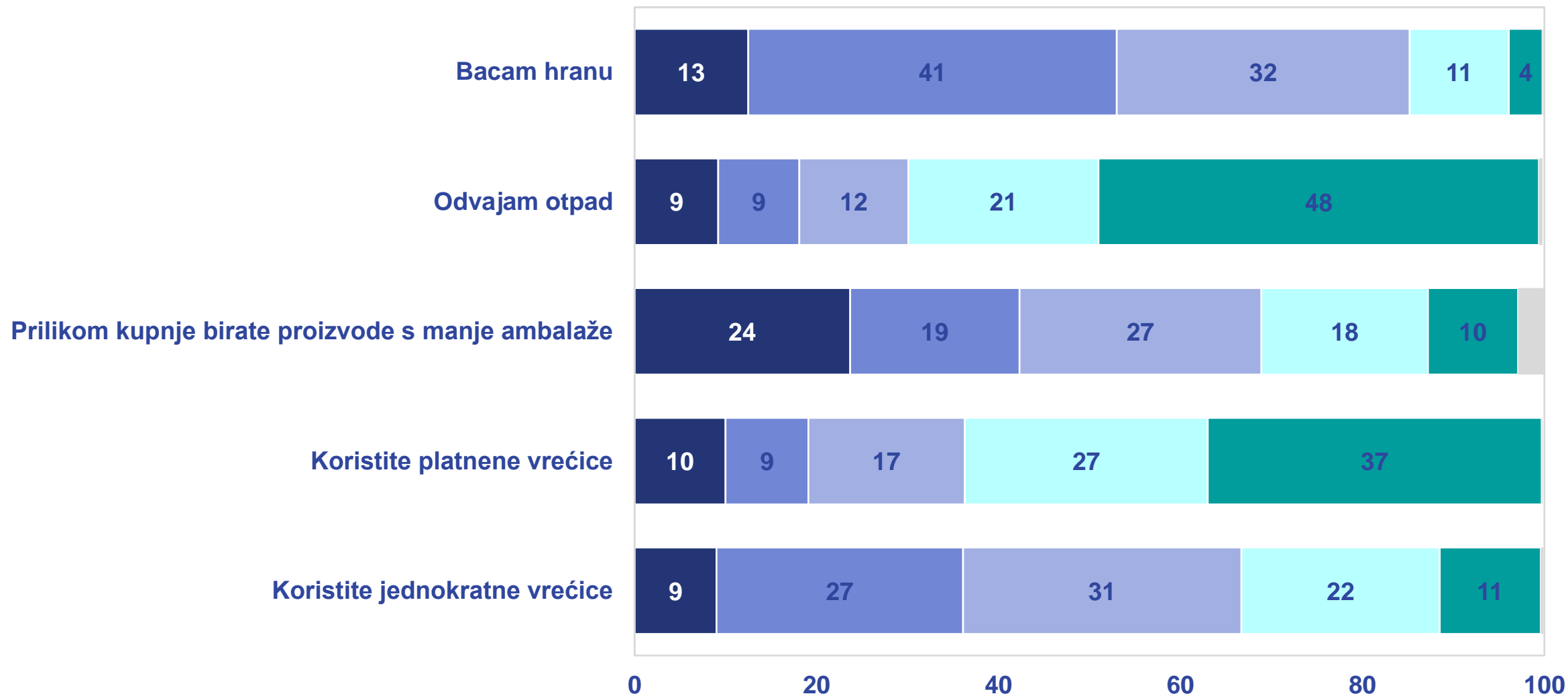
Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U kojoj mjeri ste se vi osobo smatrate ekološki osviješteni?

*Napomena: Broj ispitanika u ovoj skupini je premali za pouzdane analize, podatak uzeti u obzir samo kao okvirni pokazatelj

Konkretno djelovanje

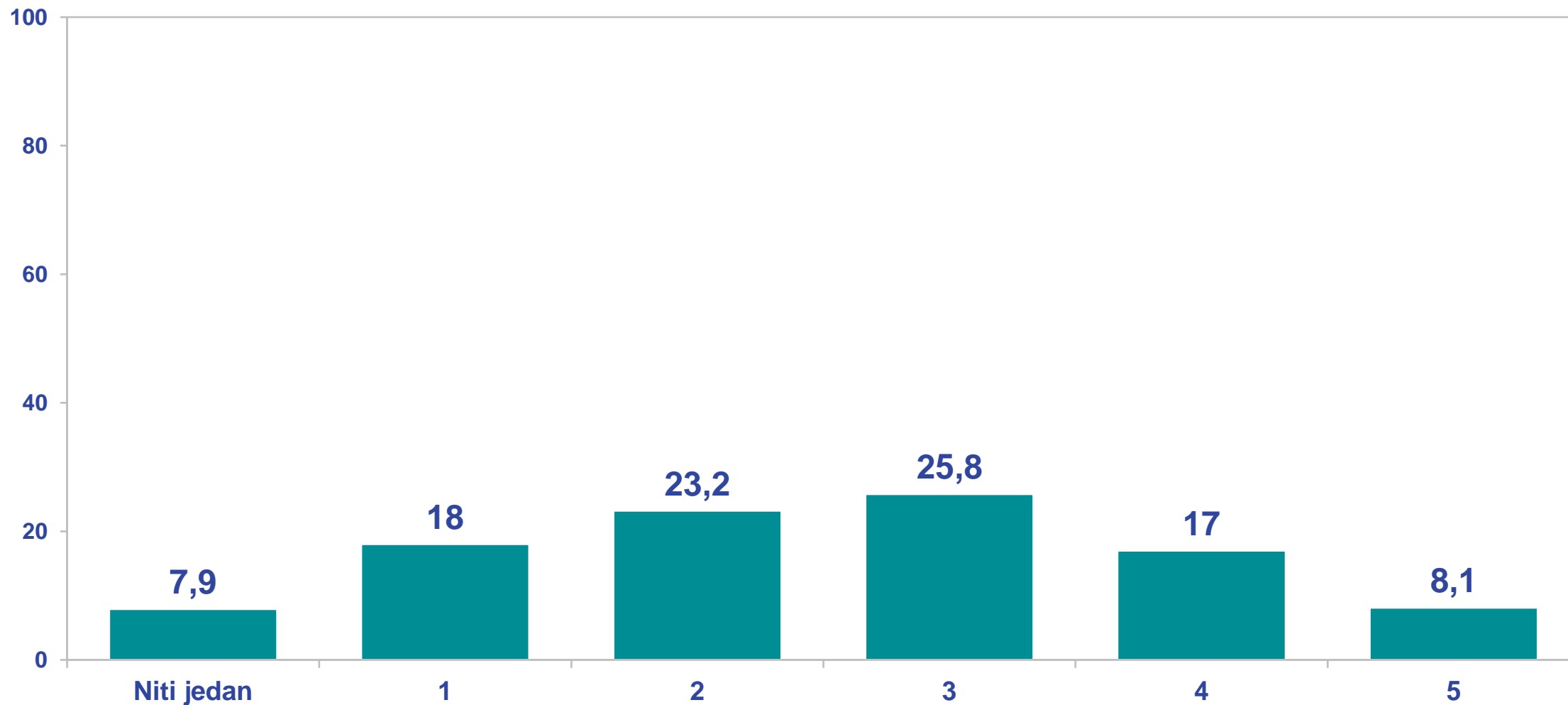
■ Nikad ■ Rijetko ■ Ponekad ■ Često ■ Gotovo uvijek ili uvijek ■ Ne znam

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Što od sljedećeg se odnosi na vas?

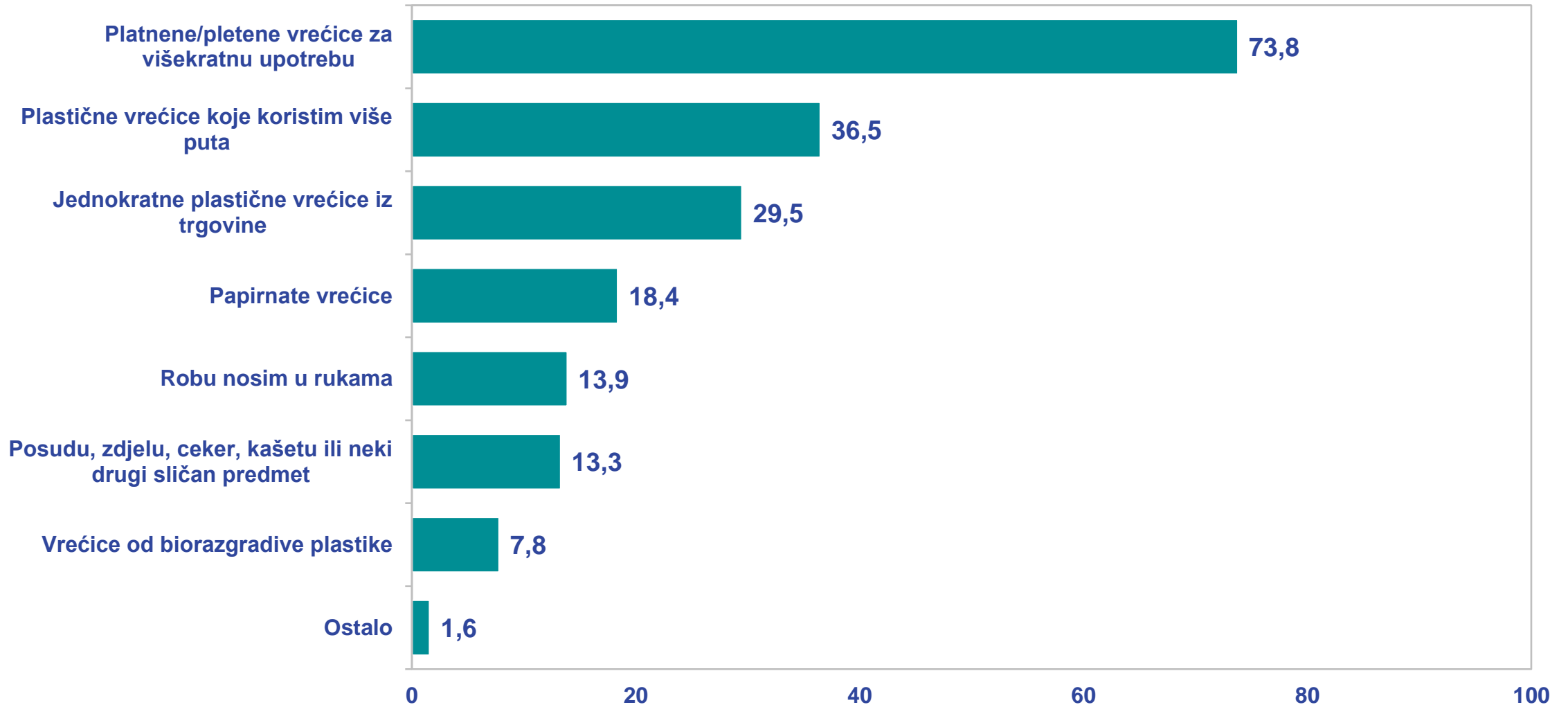
Broj ekološki osviještenih radnji

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Što od sljedećeg se odnosi na vas? – zbrojene ekološki osviještene radnje

U čemu se nose namirnice

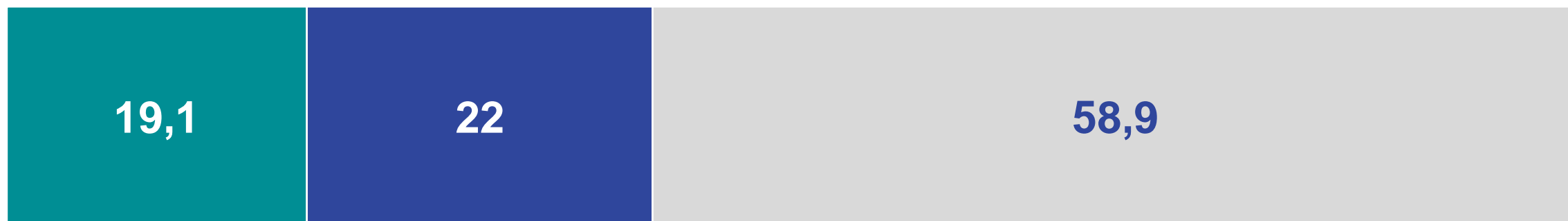

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Što obično koristite za nošenje kupljenih namirnica do kuće/stana?

Stvaranja otpada ovisno o dobu godine

- Manje otpada nego zimi
- Više otpada nego u zimi
- Jednako otpada tokom ljeta i tokom zime

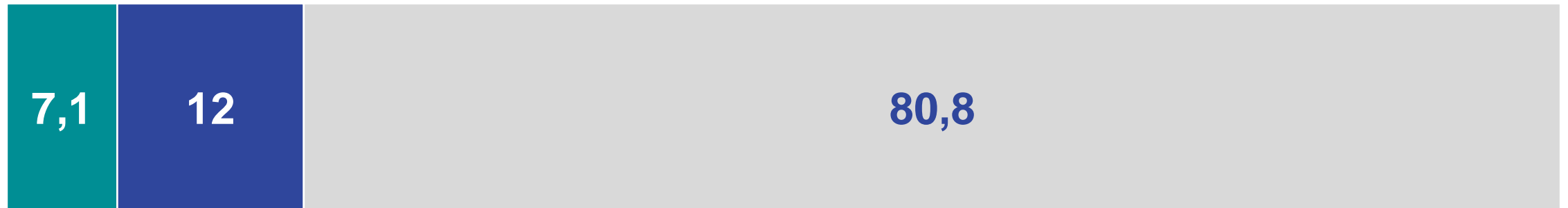

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prema Vašoj procjeni, tijekom ljetnog perioda Vaše kućanstvo stvara:

Stvaranja otpada ovisno o pandemiji

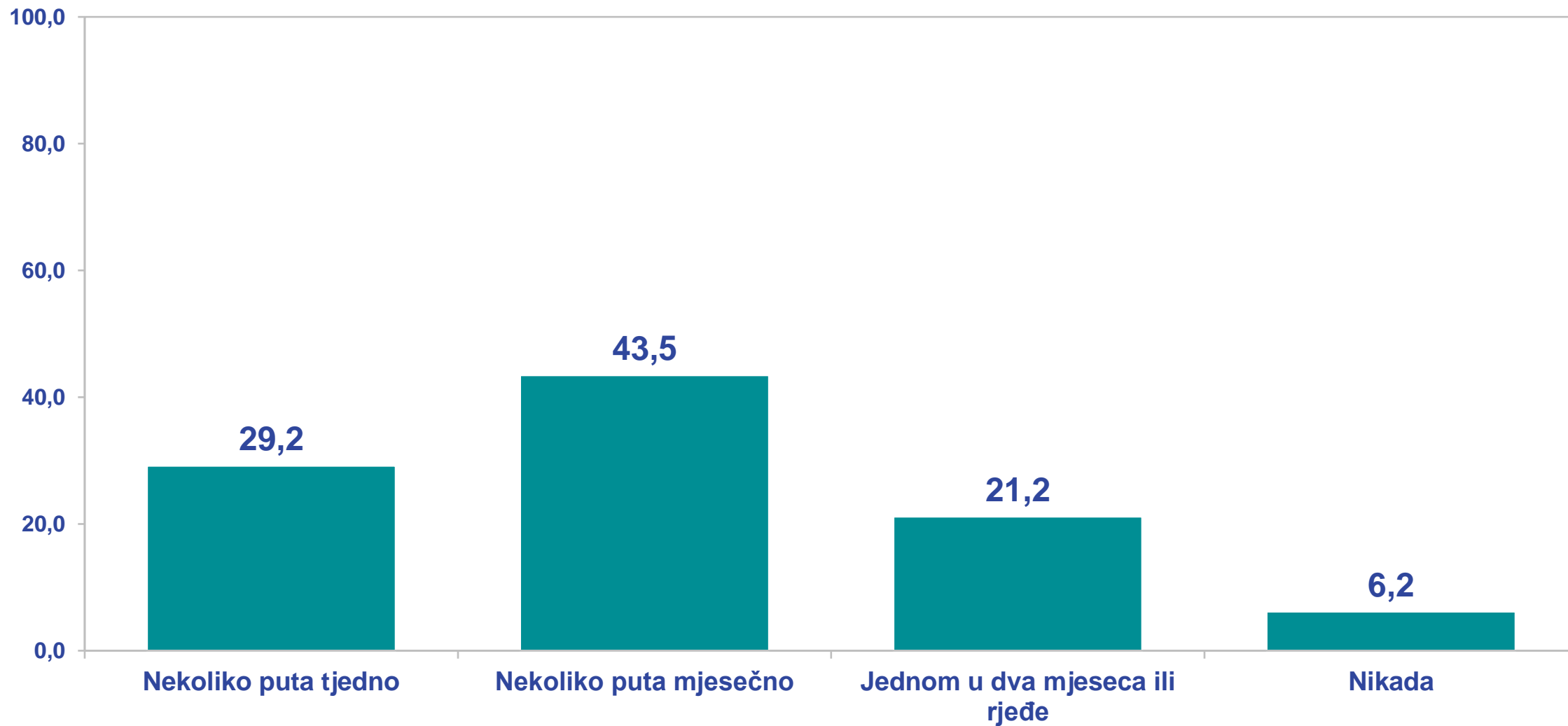
- Za vrijeme epidemije moje kućanstvo je proizvelo manje otpada od hrane
- Za vrijeme epidemije moje kućanstvo je proizvelo više otpada od hrane
- Jednako kao i tijekom normalnih životnih uvjeta

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Tijekom epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 je li Vaše kućanstvo primijetilo razliku u količini otpada od hrane u odnosu u vrijeme prije pojave bolesti COVID-19?

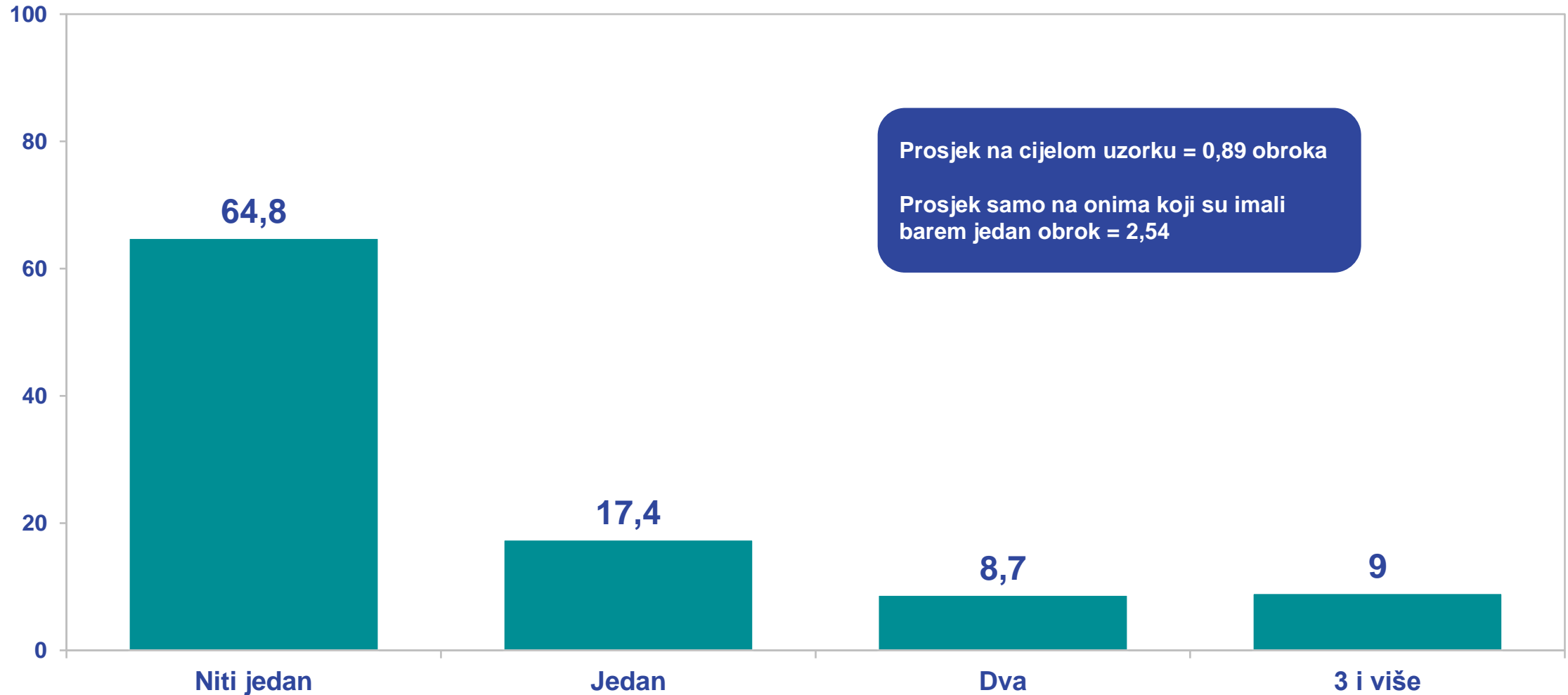
Korištenje plastičnih vrećica/folija

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Koliko često koristite plastične folije/vrećice za čuvanje i zamrzavanje (ostataka) hrane u vašem kućanstvu?

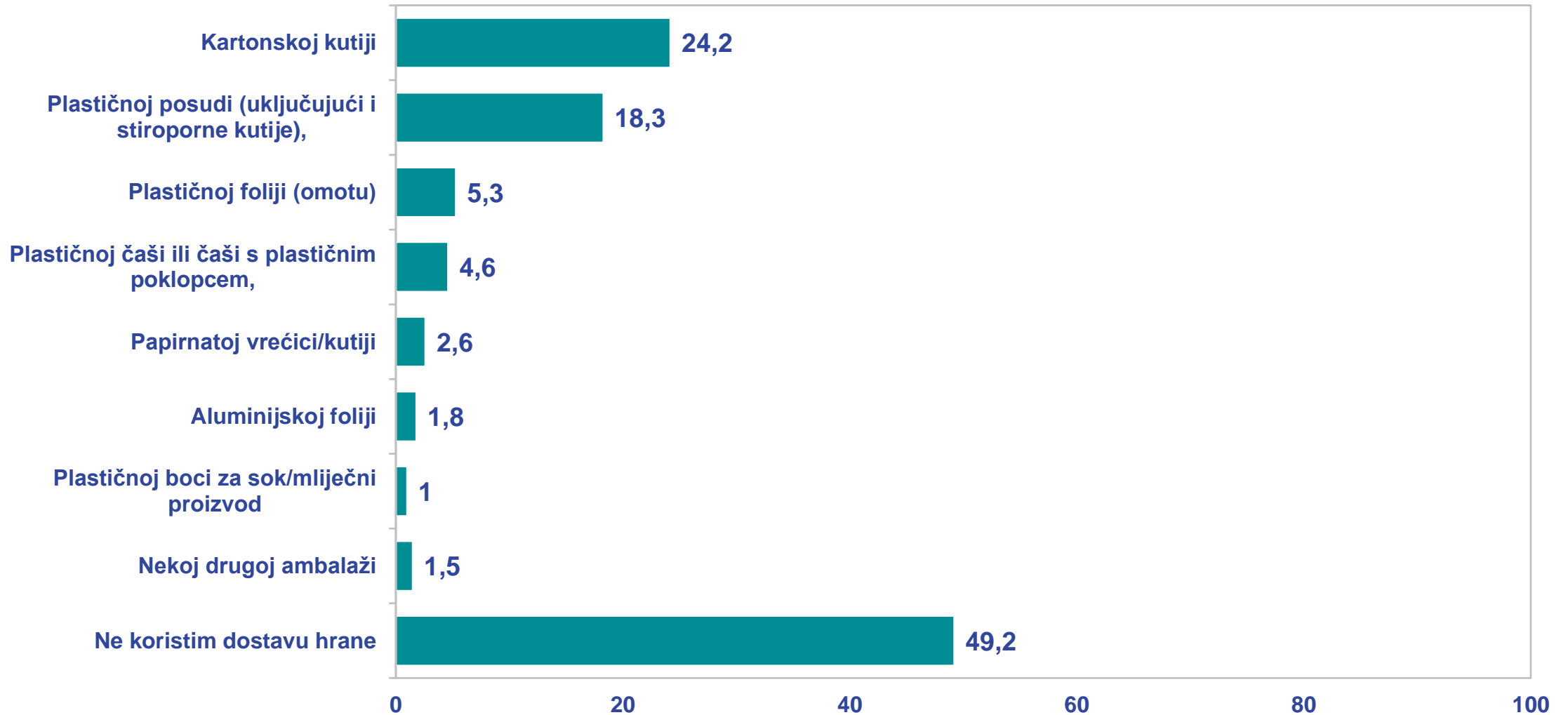
Konzumiranje pripremljene hrane van kućanstva

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: U zadnjih 7 dana koliko obroka ste vi osobno ili članovi vašeg kućanstva konzumirali pripremljene izvan kućanstva (u restoranu, brza hrana, dostava i drugo)?

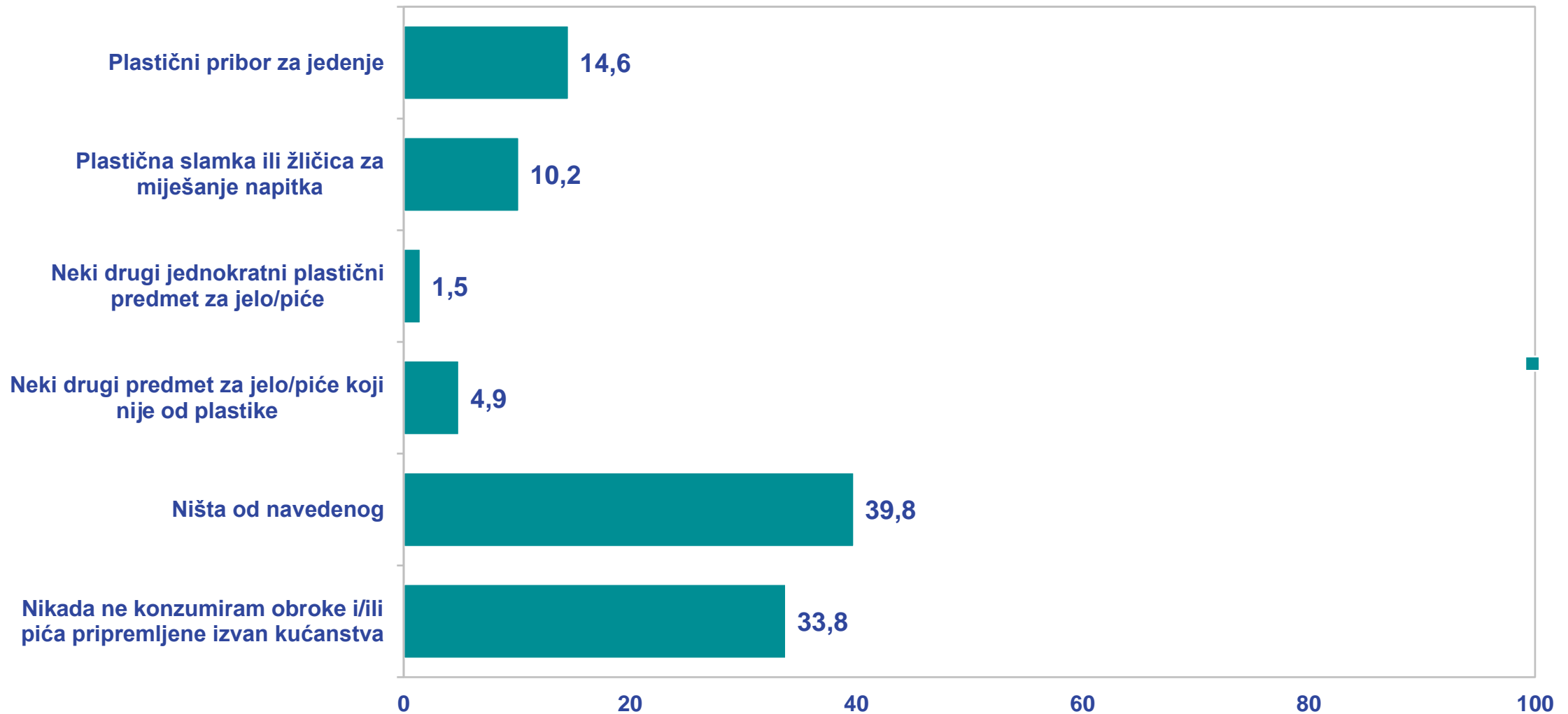
Korištenje ambalaže

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Prilikom zadnje dostave hrane koja je pripremljena izvan kuće, obrok i/ili piće vam je posluženo/dostavljeno u ...? /

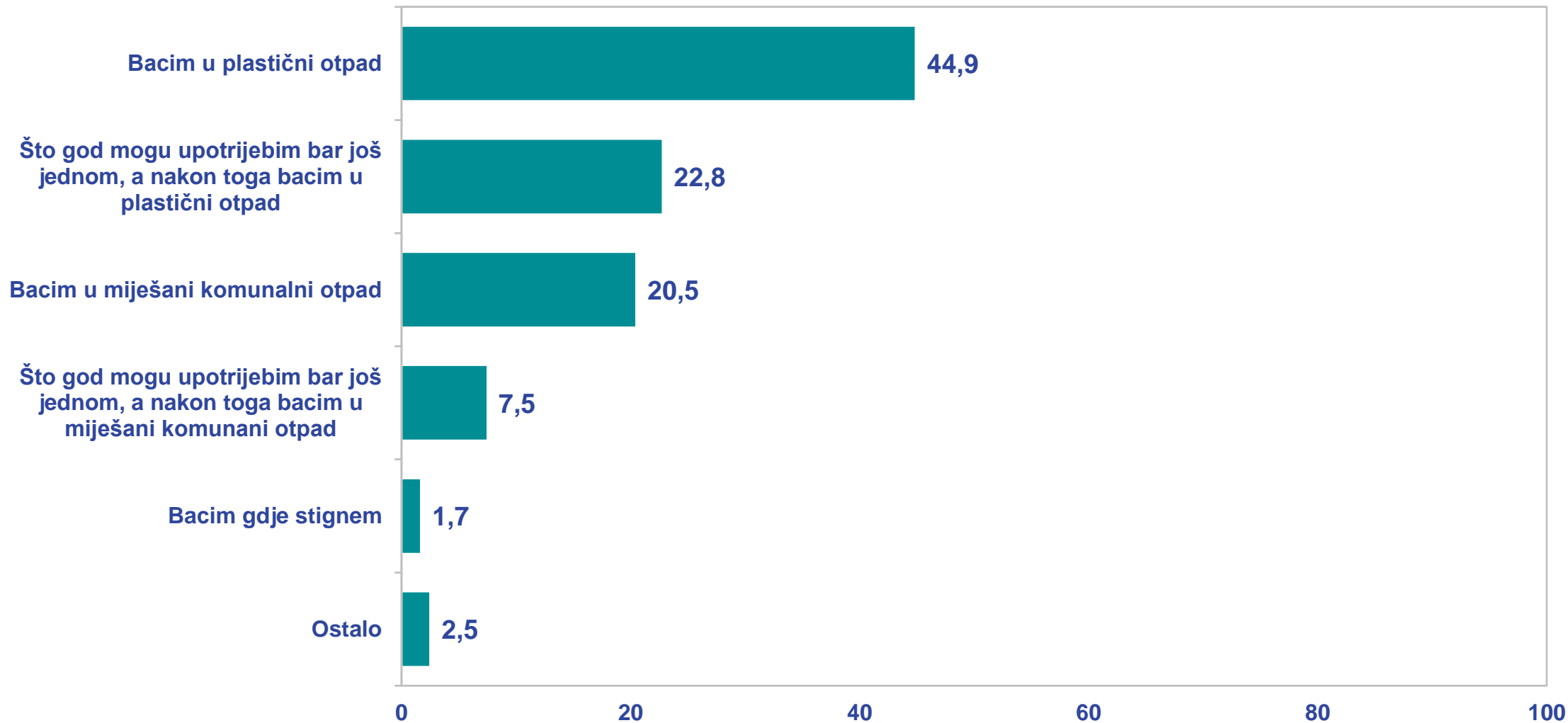
Korištenje pribora prilikom zadnje konzumacije obroka koji je pripremljen izvan kuće

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Što ste od navedenog imali priliku koristiti prilikom zadnje konzumacije obroka i/ili pića koje je pripremljeno izvan kuće?

Što se čini s jednokratnom plastikom

Uzorak: Svi ispitanici

Pitanje: Što najčešće činite s upotrijebljenim jednokratnim plastičnim proizvodima odnosno plastičnom ambalažom nakon konzumacije namirnica iz njih?

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Istraživanje je provedeno na reprezentativnom uzorku kućanstva RH. Provedena je dvodimenzionalna stratifikacija prema regiji i veličini naselja u prvom koraku te dodatno prema broju članova kućanstva. Istraživanje je većinski provedeno metodom lice u lice, prateći pravila za slučajni odabir ispitanika. Manji dio uzorka (16%, tj. 159 kućanstava) realiziran je putem on-line ankete kako bi se smanjila podzastupljenost pojedinih kategorija kućanstava koja su bila podzastupljena u terenskom dijelu istraživanja.
- Istraživanje je provedeno u dvije faze. U prvoj fazi je odabrani ispitanik iz kućanstva odgovarao na 20-tak pitanja vezanih uz hranu i otpad. U drugoj fazi su ti ispitanici 7 dana vodili Dnevnik u kojem su bilježili što su bacili od hrane, koliko su bacili, kako su postupili te koji je bio glavni razlog bacanja hrane. Za vaganje je korištena digitalna vaga.
- Iz ukupne količine bačene hrane izuzeta je hrana koja se koristila za prehranu životinja.

- U 68% kućanstva ispitanik je bila osoba zadužena za pripremu hrane, a u njih 14% osoba zadužena za kupovinu hrane.
- Ispitanici su češće bile žene, njih 78%, dok je muškaraca 22%.
- 17% ih je u dobi od 18 do 29 godina, 32% u dobi od 30 do 44 godine, 27% u dobi od 45 do 60 godina, a 27% ispitanika ima više od 60 godina.
- Četvrtina kućanstva ima jednog člana, 26% ima dva člana, 3 člana ima 19% kućanstva, 4 člana 17%, a 5 i više članova 14%.
- **Prosječno u tjednu kućanstvo baci 2866 grama hrane, odnosno 1031 grama po članu kućanstva. Na godišnjoj razini kućanstva u Hrvatskoj bace 216 345 tona hrane (umnožak bačene hrane po osobi s brojem građana koji žive u RH).**
- Količina bačene hrane ovisi o broju članova i očekivano je veća što je više ukućana. S druge strane, kada se gleda količina prema članu kućanstva, količina bačene hrane po članu kućanstva opada s porastom broja ukućana. Tako u stvari jednočlana kućanstva stvaraju po osobi najviše otpada.

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- S obzirom na prihode kućanstva, kućanstva s nižim prihodima u prosjeku bacaju manje količine hrane od onih s višim prihodima. Međutim, kada se gleda bacanje hrane po članu kućanstva korelacija je obrnuta: najviše hrane bacaju kućanstva s najnižim prihodima. Navedeno se može objasniti time da najniže prihode u pravilu imaju kućanstva s manjim brojem članova.
- Kućanstva koja imaju vrt u prosjeku bacaju manje hrane nego ona koja nemaju, ali razlika nije statistički značajna.
- Kućanstva koja imaju okućnicu u prosjeku bacaju manje hrane nego ona koja nemaju.
- Kućanstva koja imaju kućne ljubimce u prosjeku bacaju manje hrane nego ona koja nemaju, ali razlika nije statistički značajna.
- Također, kućanstva koja imaju domaće životinje u prosjeku bacaju manje hrane nego ona koja nemaju.
- Kućanstva koja žive u stanu u prosjeku bacaju nešto više hrane nego ona koja žive u kući, ali ni u ovom slučaju razlika nije statistički značajna.

- Kad se analiziraju podaci iz Dnevnika, od ukupno preko 32500 navedenih kategorija hrane (redak Dnevnika) u njih 18,5% je navedeno da je bačeno ostalo povrće koje nije krumpir, slijedi voće te kategorija mesa, ribe i jaja. Iza toga idu kruh i kava. Kada se analiziraju udjeli pojedinih kategorija hrane u ukupnoj gramaži bačene hrane, redoslijed je očekivano nešto drugačiji. Tako da po gramaži najviše bacimo mesa. Iza kojeg slijedi voće, zatim ostalo povrće pa krumpir.
- Od svih navedenih postupaka bacanja najbrojnija je kategorija bacanja u miješani komunalni, nešto preko trećine je bačeno u miješani komunalni otpad. Slijede odlaganje u komposter te bacanje u bio otpad. Od ukupnog broja zapisa, 16% je iskorišteno kao hrana za životinje. Gledano prema gramaži i dalje najveći dio ode u miješani komunalni otpad, a slijedi hrana koja je iskorištena za prehranu životinja.
- Od svih navedenih stavki, a i prema ukupnoj gramaži u Dnevniku, najčešći razlog bacanja je to što se radilo o nejestivom dijelu hrane.

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Kućanstva su u većoj mjeri smještena u kući (62%), dok je 37% njih smješteno u stanu.
- Vrt ima 48% kućanstava, a njih 57% ima okućnicu. 36% kućanstava nema niti vrt niti okućnicu.
- Kućne ljubimce ima 54% kućanstava, a domaće životinje njih 18%. 42% kućanstava nema niti kućne ljubimce niti domaće životinje.
- 43% kućanstva navelo je da provodi kućno kompostiranje. Oni koji su naveli da provode kućno kompostiranje najčešće hranu koja nije pogodna za konzumaciju kompostiraju (69%) ili koriste za prehranu životinja (65%).
- Relativna većina kućanstava navodi kako rijetko baca hranu, a njih 9% navodi kako nikad ne bacaju hranu. Kada se usporede podaci o bačenoj količini iz Dnevnika, može se uočiti da kućanstva koja su navela da nikad ili rijetko bacaju hranu u prosjeku i bacaju manje količine hrane od onih koji su naveli da hranu bacaju često ili uvijek.

- Nakon što se usporede podaci subjektivne procjene koliko hrane bace tjedno s onim što su naveli u dnevniku, većina kućanstva je u subjektivnoj procjeni podcijenila koliko hrane bace na tjednoj razini. Njih 61% je podcijenilo količinu bačene hrane.
- Polovina kućanstava je kao razlog bacanja hrane navela preveliku količinu kupljenje/pripremljene hrane (52%). Na drugom mjestu je istek roka (37%), a na trećem mjestu po učestalosti bacanja je hrana koja je uništena/nejestiva (30%).
- Kod kućanstava koja su navela više razloga bacanja hrane, također se kao najčešći razlog navodi prevelika količina kupljene ili pripremljene hrane.
- Oko 15% kućanstava nikad ne iskoristi ostatke obroka za pripremu novog obroka, a njih 24% to čini rijetko. Relativna većina kućanstva to napravi barem ponekad. Ponekad to učini 19% kućanstava, a 8% gotovo uvijek ili uvijek. Količina bačene hrane kod kućanstava koja često ili uvijek iskorištavaju ostatke obroka je niža.

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Polovina kućanstava navodi kako hranu odvaja za prehranu životinja. Sljedeći po učestalosti postupak je bacanje u miješani komunalni otpad (43%), nakon toga kompostiranje (31%) te odvajanje u bio spremnik (26%). Kućanstva koja odvajaju hranu za životinje u prosjeku bacaju najmanje otpada.
- Kod kućanstava koja su navela više postupanja, odvajanje za životinje se navodi kao najčešći postupak, a na drugom mjestu po učestalosti je spremanje u biootpad.
- Oko četvrtine kućanstava uvijek iskoristi namirnice nakon isteka roka „upotrijebiti do“, a njih više od polovine (60%) to napravi ponekad nakon procijene namirnice. 16% to ne čini nikada.

- Nešto malo manje kućanstava (22%) uvijek iskoristi namirnice nakon isteka roka „najbolje upotrijebiti do“, a njih više od polovine (61%) to napravi ponekad nakon procijene namirnice. Oko 17% to ne čini nikada. Visoka je povezanost ova dva djelovanja. 80% onih koji uvijek iskoriste namirnice nakon isteka roka „upotrijebiti do“, ujedno uvijek iskoriste namirnice nakon isteka roka „najbolje upotrijebiti do“.
- Gotovo 9 od 10 ispitanih kućanstava kupovinu obavlja u velikim trgovačkim lancima, a njih 57% to čini i u malim lokalnim trgovinama. Na tržnici ili od domaćih proizvođača hranu kupuje 52% kućanstava. Kućanstva koja sama uzgajaju hranu ujedno imaju i najnižu prosječnu količinu bačene hrane.
- I kada se uzmu u obzir kućanstva koja koriste više načina, trgovački lanci su najčešći način.

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Dvije trećine kućanstava kupuju hranu 1 ili 2 puta tjedno. Svakodnevno to čini 22% kućanstava, a 1 do 2 puta mjesečno 11% kućanstva. Što češće kućanstva kupuju hranu ujedno i bacaju veće količine hrane.
- Četvrtina ispitanih kućanstava navodi kako odlaze u kupnju uvijek s popisom, njih 39% to čini uglavnom, a još 14% ponekad. Rijetko ili nikada to čini 9% odnosno 13% kućanstava. Način na koji se odlazi u kupovinu ne odražava se na količinu bačene hrane.
- Oko 9% kućanstva navodi kako ih nikad ne privlače posebne ponude. Relativna većina navodi kako ih ponekad privuku. Privlačnost posebnih ponuda se također ne odražava na količinu bačene hrane.
- Na skali samoprocjene ekološke osviještenosti 13% ispitanih se smatra jako ekološki osviještenima, a još njih 46% da su dobro osviješteni. 35% navodi kako su osrednje ekološki osviješteni. Svega manji broj ispitanika navodi kako su loše ili jako loše ekološki osviješteni (ukupno 5,8%).

- Ispitanike se ujedno pitalo za 5 načina djelovanja na osnovu kojih je kreirana nova skala koja je sumirala broj djelovanja koja se mogu smatrati ekološkima (ne baca hranu, odvaja otpad, bira proizvode s manje ambalaže, koristi platnene vrećice i ne koristi jednokratne vrećice). Kod sumiranja su uzeti kriterij da nikad odnosno rijetko baca ili koristi plastične vrećice, a za ostale radnje su uzeti u obzir odgovori često i uvijek. Niti jednu od tih aktivnosti ne radi 7,9% ispitanika, a 18% navodi samo jednu. S druge strane onih koji navode svih 5 aktivnosti je 8,1%, a 17% ih navodi 4. Ukoliko se ova skala uzme kao objektivnija mjera djelovanja, može se uočiti kako je precijenjena subjektivna ekološka osviještenost, tj. u praksi ipak neke stvari ne rade toliko često. Potrebno je naglasiti kako ove podatke ne možemo generalizirati na opću populaciju pošto rezultati nisu reprezentativni na razini ispitanika. Razlika između samoprocjene i „realnog” ponašanja je očekivana jer na osnovu jednog djelovanja možemo lako generalizirati svoje djelovanje.

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

- Nema jednoznačne poveznice između količine bačene hrane i subjektivnog osjećaja ekološke osviještenosti. Najviše hrane bacaju oni koju se ekološki jako osviješteni te oni koji nisu ekološki osviješteni.
- Ipak, gotovo $\frac{3}{4}$ navodi kako namirnice nosi u platnenim vrećicama.
- Nakon toga po učestalosti korištenja za nošenje namirnica slijede plastične vrećice koje se koriste više puta, a na trećem mjestu su jednokratne plastične vrećice.
- Više od polovine kućanstava (59%) navodi kako stvara podjednako otpada neovisno o tome je li ljeti ili zima. 19% navodi kako ljeti stvara manje otpada nego zimi, a 22% kako stvara više otpada ljeti nego zimi.
- U 4 od 5 kućanstava navode kako su u doba pandemije stvarali podjednako otpada od hrane kao i u normalnim životnim uvjetima. Njih 12% je proizvelo više otpada od hrane, a 7% manje otpada od hrane.

- Nešto manje od trećine kućanstava koristi plastične vrećice ili folije nekoliko puta tjedno, a još 44% nekoliko puta mjesečno. Oko 6% kućanstava navodi kako ne koriste nikada plastične vrećice za zamrzavanje i čuvanje namirnica.
- Gotovo u 2/3 kućanstava nisu konzumirali niti jedan obrok van kućanstva, njih 17% je konzumiralo jedan, a po 9% dva, odnosno 3 ili više.
- Polovina ispitanika ne koristi dostavu hrane. U 24% slučajeva dostavljena hrana je donesena u kartonskoj kutiji, a u 18% u plastičnoj ambalaži.
- Trećina ispitanika nikad ne konzumira obroke izvan kućanstva, a relativna većina nije koristila ništa od navedenog pribora. S obzirom da je najčešća ambalaža karton i kako se ne koristi pribor, može se pretpostaviti kako se najčešće radi o pizzi, mada iz samih podataka to ne možemo potvrditi.
- Oko 23% koristi pribor više puta prije nego što ga baci u plastični otpad, a njih nešto manje od pola odmah ga baci u plastični otpad.